

ప్రతిది నము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 21 వ తేది శుక్ర వారము

No. 17.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ దశమి ౧౦.

సంచిక ౧౭

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రము!!

For sale.

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

60. B. H. P రష్మను కుర్దాయలు

యింజను మంచి వర్కింగు ఆర్డరులో ఉన్నది.

కావలసినవారు యిక్రింద అడ్రసుకు వ్రాఖునలెను.
(39) చుండూరు నాగభూషణంగారు, బెజవాడ.

1. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు లోగులకు అతిప్రీతికరము నున్నది.
కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాకెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు ఇనులకు గలుగు సకలవిధ లోగములను పూర్తిగా బాగుజేయును.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ॥ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.
మెదడు దుర్బలము, మఱపు, తలవేడిమి, వలబద్ధకము, ఒకటిలేకుండుట, కాంతిహీనత, శుల్కము, మూలలోగము, స్వప్నస్థలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ॥ 1-0-0.

ముఖ్యమనింపు:—మా కాతాదారుల పోకర్కార్థమై నాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తంబుకెట్టివీధిలో మా బ్రాంచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్దలు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు.
(594) పాశ్చాత్య వైద్యశాల పండితులు శ్రీశీతారావున వైద్యశాల మైసూరు.

BOOK TO STUDENTS! CURE GUARANTEED! SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3473) 1 Tin of 30 pills per Re. 1-0-0
Sensational and startling results in 24 Hrs. Else money refunded. 2 pills alone stop emissions; cure wet dream astonishingly. 2 Tins suffice for radical cure. (A)

M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK, COCONADA

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (కుహిని) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారికల్ల కనిపెట్ట బడిమంచి లేకుచెక్కతో చేయ

బడి స్నానమునకు విక్రీణి నుఖము గాయుండును.
30 గాలపలసీరు పట్టును. వలయువారు ఆర్డరు తో రూ 1-0-0 అడ్వాన్సు పంపుతూ పోస్టాఫీసు రయిలుస్టేషను ద్వారముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రూ 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయిలు ఖర్చులుచేత (8486) స్వదేశీ స్టోర్సు, 822 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

బహుమనము

వైద్యవిద్య

అయురారోగ్యైక్యరమ్యలకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేఖరజీ,

(8198)

27, చీనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రూ 0-4-0 (3541)

నర్తకులకు 100-కి 25 చొ॥ కమిషనియ్యబడును ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

(3081) "కత్తికత్తిలు"

శుద్ధ శ్రీ గల్లి గజము బాడుగు గలవి. సోగపైను.
1-కి రూ॥ 4-0-0.

దీనిని కొనువారి 161 ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చులేతే.
వలయువారు ఆర్డరుతో ఓకరాపాయి

అడ్వాన్సు కంటులెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో

శుద్ధికి ఇండ్ లాక్ చేయ్యు ౮౦౦. కత్తాపురం, (గోదావరిట్ట)

కెట్రాఫీల్ అడ్వాన్సు ఇండ్ శ్రీ మో వైద్యశాల.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతేశలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాజ్యాదోళనము (వచనము) 0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపాదుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కథవలె) 0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బాగెం తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ప్రకటన

చందాదారులు మా అఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

PRINTERS & STATIONERS.

Fresh supplies of printings, writings and other class of papers, Strawboards, Calico etc., just received. For samples and rates write to: T. SREENIVASACHARI, 56, ANDERSON STREET, MADRAS.

ఇ సా న థే లె

నులేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. నులేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉడయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అస్టా

తిమురువాయువు, యూర్ట్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటికి తగిన ఔష్యాపథ మిది యొక్కటియే. నమృకమైస్ట్రి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు.

(25)

మెట్టపూముల వ్యవసాయము

IX

(నిన్నటి తరువాయి)

మెట్టపూముల విస్తృత శీలాలన చల్లవలెను!

మనదేశమందు కొంతవరకు వెదవలలును; కొందరు గొట్టుతో చేయుదురు. ఆధారదేశమును సాధారణముగా గొట్టుతో చేయుదురు. కాని ప్రావిడెన్సీయందు చాల మందికి గొట్టుగా చేమిలో తెలియదు. వివిధ పద్ధతులను గురించి దాట్లకు విన్నోగారు యావిధముగా ప్రారంభిస్తారు: "గొట్టు" మెట్టపూములలో రుసుకులు కొరతను వెదవలలు, ఆపద్ధతి యుద్ధియమైన దని పంతము పట్టినవలెను. మెట్టపూముల విధమును గురించి వాస్తవముగా తెలియజేసిన యితరము లేను. కాస్తోక్తమైన వ్యవసాయ పద్ధతి యందు, వెదవలలు పద్ధతికి విరుద్ధము; మెట్టపూముల వ్యవసాయములో సర్వవిధములు మనము శత్రువుగాకొనగలిగి ఫలితముండవలెను, వెదవలలకు పద్ధతి ఎంతమాత్రమును కూడదు. అన్ని విధములైన పంట మెట్టపూముల వ్యవసాయములలో, గొట్టు సహాయమున సరియైన పంటలలో చల్లవలెనవలెను. గొట్టుతో చల్లవలెన అనుకూలమును ప్రత్యేకమేను. అందువలన విత్తులు అంతటను సమానముగా చేయుదును. సమానముగా విత్తు యుండని యెడల వ్యవస్థయుగా కష్టించెడి ఫలములలో మేరుకగా ఫలితము. కొన్ని సమయములందు శీలాల నిలిచి యుండెను లేదు సహాయమున విత్తులు మొలకవలెను. కాబట్టి గొట్టుతో చేసినవ్యవస్థ విత్తులు ఒకేలాగున సమానముగా నుండును. మెట్టపూములలో సాధారణముగా కొంచెము తోపుగా వాడవలెను; గొట్టు సహాయము లేనిది లోతుగా వాడవలెను.....వాడనిన వా.లి.గార్డల్ నిలిచి చేతకు ఎక్కువ వదుల భముగా లభించును.మెట్టపూములకు గొట్టు ముఖ్యవత్తికము. ప్రత్యేక మెట్టపూములయిన గొట్టులగులవు. వాటిని నిలిచి గురించి తెలిసికొని ఏది అనుకూలమనునో దానిని కొనుట మంచి. మెట్టపూములలో సమానముగా ఫలితగోసయెడల గొట్టుతో విత్తులు చేయవలెనవలెను.

విత్తులను చల్లవలెనవలె మొక్కలు అధికముగా నుండినయెడల పండ్లపట్టును సహాయమున కొన్ని మొక్కలను వెళ్లగించి పంటచేయవలెను. దంతెతోలి వరుసలు శత చేయవలయును. మెట్టపూములలో లేదు మేరుకు ముఖ్యధారము. కాబట్టి నేలలో అప్రవృత్తును కలిపి, గుల్లతేసి యుండవలయును. అందువలన తేమవృద్ధును తిగ్గును. కలుపు మొక్కలు పెరుగవు.

పంటకోత.

ఏమైన విషయమందైనను, గడ్డియూ, ధాన్యమున నేలలోనుండెడి ఫలదత్తకలన ఫలితము. ఎంతఫలితమున నేలలనుండి తీసికపోయెనో అంత ఫలదత్తకల నేలలో కొంతచేసి వారము నేలల ఎల్లప్పుడు ఒకేరీతిగా ఫలదత్తకలగా నుండవలెనని కోరినయెడల, నేలలోనుండి లభించినదంతయు తీసికొని నేలలోనే దున్ని చేయవలయును. కాని సాధ్యపడదు. అట్టిసిద్ధిలో ఎంతవృద్ధులను ఫలితమును గ్రహించిన అంతయంది. అమెరికా దేశమందు మెట్టపూములకు సాధారణముగా ఎరువులేదు. కాని వైశుమండి ధాన్యమును మాత్రమే తీసికొనుదురు. కంకులు కొరము యంత్రమును. దాని సహాయమున మేరుకొక్క కంకులను మాత్రమే కోసి, గడ్డిని పొలములోనే వదలిపెట్టుదురు. వానకురియుటనుమందుగా ఈగడ్డిని నేలలోకి ఇసుకనాగళ్లతో దున్నుదురు. వానకురినప్పుడు చీక నేలతో కలిసి, నేలను బలపరుచును. వైశుల గుల్లబాటును. ఈ పద్ధతి వలన నేలలోని సారము చాల కొద్దిగా మాత్రమే చచ్చవడినది. కాని మనదేశస్థితిగతులు ఆ విధముగా చేయుటకు అనుకూల పడవు. ఆదేశమందు యంత్రసహాయముచే వ్యవసాయపు బనులు చేయుదురు. పశువులుండవలెను మేత యవసరములేదు. మనదేశమందు సమస్త సహాయమున వ్యవసాయము చేయుచుండును. కాబట్టి మేతకు గడ్డి యవసరము. అమెరికాదేశమందు గడ్డిని నేలలో దున్ని చేయుదు, ఎరువును ఏమాత్రము వేరంత 20 సంవత్సరములకాలము పంటలు పుష్కలముగ పండుటయే గాక, నేలల సత్తున యధికమయినదని సహితము చెప్పుదురు. ప్రత్యేకము "కంట్రైండ్ హెడర్ అండ్ హార్వెస్టరు" అను యంత్రము కలదు. దానిసహాయమున కొంతకొంతమును, యాగోస పట్టుటకును, చూపుటకును, గోరములలో నింపుటకును ఏర్పాట్లు చేసియుండును. ఇవన్ని పనులును ఒక సమయమున నడచును. ఒక రుయంత్రమును

వృత్తాంతలేఖలు

ఏలూరు.

(వ్యక్తియవిలేఖరి)

ఖద్దరు-వివాహము.

ఏప్రిల్ 19:— శ్రీయుత జవ్వాజ్జుంటయ్యగారి ద్విశీయపుత్రునివివాహము అతివైభవమున 18-4-22 తేదీని యీ గ్రామమున జరిగినది. సాధారణముగ నట్టి పంపున గుల యింటవివాహములు కలసింపించువును, ఈ 5000 లుకు తక్కువగావడ విదేశజాతి కన్యపడుచుండుట, ఆచారమైయున్నది. కాని యీయవనీయుడు మున్నద్యుభయై సదరు భామున వ్యవేశత్రప్రొద్దానమునకై వినియోగించి కథారకులమధు పర్మలుతోగూడ ఖద్దరువస్త్రములనే నుపయోగించుకొని గుల ప్రశంసనీయును. ఈ వివాహమున కరుగుదొచ్చి శ్రీపురుషబంధుమిత్రాదు లందరు ఖద్దరువస్త్రధారులై ఉత్సవములందును, ఊరేగింపులందును, కన్యదీక్షలు చూపరుల డెందములు వానంబాటిని నోలొడిగి. మనోమృని సజ్జానారము వీరు జోగము చేసేమునుగూడ బహిష్కరించుట వెలతయు ప్రశంసనీయు శ్రీగానా భుజంగ రావు జుహద్దగవారు దంపతు లిరువురు చెరియొకరంటమున కట్టుచుచదివించి, యీవివాహమును మరింత విశిష్టతయు గావించిరి.

యామినీపూర్ణతిలకమృ.

శ్రీకృష్ణ యామినీపూర్ణతిలకమృ. ముగ్రామమునకు వచ్చి చెన్నపట్టణమున తాను వేద్యగంపూర్ణతిలకమృ. పూర్ణతిలకమృ. అందు చేతకుల విద్యార్థులు గల పంసారులను గావించుచునయియు దెలుపుచు చంబాలు వజ్రాలుచేయుచున్నది. ఈమె యీసమితిని మదరాసునందు స్థాపించి ఏకచింతి డు దానిని ఆపట్టణ కార్యగమనంభుము ద్వారా నడిపించుట యుచితమృ.యెందును.

తాలూకాబోరు

ఈనెల 15 వతేదీన జరిగిన తాలూకాబోరు ప్రెసిడెంటు ఎన్నికల నాపుటగాను ఇంజెక్షను దయచేయించ వలసినదని శ్రీయుత దుర్గిరాల దేవరరాజుగారు ఆలేడికి మున్నే సభ జడ్జి కోర్టులో వారిఎక్షన్ పిటిషన్ సందర్భమున మెమోరాబులు చేసికొనిరి. దానిని విచారించుటగాను యీనెల 25 వతేదీకి వాయిదా వేసెదని జడ్జిగారు ఆద్రుత వేసినందున, అది నిష్పయోజనపడెనది. ఎల్లనెల 15 వతేదీన జరిగినది. శ్రీయుత సోమంచి సీతారామయ్యగారు ప్రెసిడెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కోటవరల్లు

కోటవరల్లు గ్రామంలో యీనెల 13 తేదీన వాసుకులు కార్యము ఆజ్ఞలను ప్రకటించినంత నే వర్తకులందరును వారికి వారే అతిభాంతిముగా హస్తాల్ సంతృప్తము జరిగించి పంబాలు సమస్యయందు వాటికిగల భావమును. మహాత్మునియందును కార్యము ఆజ్ఞలయందును వాటికిగల గౌరవమును వెల్లడించిరి. సాము శ్రీం 5 గంటలు గానాతు 8 గంటలవరకు శ్రీకోడండ రామస్వామిగారి వేదాలయములలో వైవస్థానలను జరిపిరి. ప్రజలందరును రామకోవెలలో రామభజనలుచేసిరి నాయకులప్రత్యక్ష యంతగాకున్నను ప్రజలు తమంతట తాము సో వేర్వేర సంతృప్తహస్తాల్ వలన మహాత్మునియందును కార్యగమనందును వారికిగల గాఢభక్తికి ప్రత్యక్షనిదర్శకముగా నున్నదని తెలిసికొనవచ్చును. (ఒకవిలేఖకడు)

తోలుమండగా, యంత్రము తనంతట తానే పోసికూర్చి తూర్పుతీరపట్టి గోతములలో నింపుచుండును. ఒకరు మాత్రము వాటిని కట్టి పెట్టి చేయుదురు. కోతలయిన తరువాత చూడగా పొలములో పూర్వమువలెనే గడ్డినిలిచియుండును. ధాన్యశ్రుజస్త్రాలు పొలముంతట చేయబడియుండును. ఈయంత్రసహాయముచేత ప్రతిదినము వందల ఎకరముల పంట కోసిపెట్టగలవు. ఈ యంత్రములకు ముప్పదిరెండు కంచరగాడిదలను కట్టి ఒక్కడే తోలుచుండును. మనదేశమందు ఒక్కొక్కరు రెండుకంటె నెక్కువ యెద్దులనుకట్టి తోలజాలము. కంకులను కోసే యంత్రముపయోగించే యెద్దుల నేల అనేక ఎకరముల చదరముగా నుండవలెను. కంకులన్నియు ఒకేయెత్తున నుండవలెను. అందుకుగాను ఒకేనైజా విత్తనములను చల్లవలెను. అంతవలన మేరుతలలు ఒకేచదరములో నుండును. అనియమములు తెరతేరేయెద్దుల, మనదేశమందును యంత్రసహాయమున కంకులను మాత్రమే కోసి చేపించినదానిని నేలలోకి దున్ని వాటిఫలితము శీఘ్రముగా తీసికొనక, దీర్ఘ కాలము పుష్కలముగా ఫలింపజేయవచ్చును.

దరికి చంచయ్య

ఒంగోలువాస్తవలు

(వ్యక్తియవిలేఖరి యొద్దనుండి)

ఏప్రిల్ 18-14:— ఈ తేదీనకూ, మాపురంబున, భజనలుగాని, సభలుగాని, గూడదనియు, ఉత్సవములూ చేయరాద యు, చారిత్రాశము చేయవలసినట్లు లేక ప్రోత్సహించుట మున్నగునవి జరుపరాదనియు, అట్లాచరింపమని లోబడకున్న ప్రాశ్నికాశము చేయవలసిన మా గలుక తెల్లగుగారు నాటిసామంకాల మారుగంటలకు దండోరాజేంబించిరి. అంతటితో యూకుండక పదినుండి 144 తెల్ల నుండి నోటికులు జూరేయించిరి. అంతకుముందు, కాంగ్రెసుకీర్తనము ననుసరించి పనిచేయు కొంతకుండి ప్రచారకులకు, మరితరులను, డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుగారు కొంతకుండికి నమనులుంబి గుంటూరికి విలిపించుకొని విచారించి బి.పి. అందుకొందరు న్యాయవాదులు గూడ గలరు.

ఏప్రిల్ 18 తేదీ

మాపుర, కాంగ్రెసు సభ్యులను, మరికొందరును, ప్రాంతకాలమునకే, కొన్ని కవచముల పంచిపెట్టి, దేశోదార్థ వాయకార్యసగులగు, మహాత్ము గంధిగామి పటమును, ఆలిసోదరుల పటములను భజన కాలక్షేపములతో ఊరేగింపుచు, కొంప మీద విష్ణులయమునకే జోయి అప్పుట ప్రార్థనలు చేసుకొనుచుండ, ఆగ్రు సోలీసులను ముగ్గురు హెడ్ కానిస్టేబుల్సును వచ్చి, ఎందులకు ఊరేగించు చున్నారో అని జహుతీక్షణముతో రామదత్తయ్య నాయుడనుకొట, విశ్వనాథయను తప్ప మరెవ్వరు యిచ్చుట యుండరాదని దెల్లముతో తెలిపింజి వెదలగొట్టిరి. అంతట నలు మేజిస్ట్రే గారగు పొన్నాడ రామకోటిగారు వచ్చి అచ్చటనే యాదిగునవారికి 144 తెల్ల ప్రకారం నోటీసులు యిప్పించిరి. 1 రామదత్తయ్య, 2 కోట విశ్వనాథయ్య, 3 ధారా గోపాలరాష్ట్ర, 4 కురుగంటి కామరాష్ట్ర, 5 ఆక్రరాజు రామయ్య 6 జేజిరాజు క్రిష్ణమూర్తిరాష్ట్ర (3, 4, 5, 6, ప్రకృత మున్నులేడ) 7 పంచాగ్నుల, 8 కవరామ శర్మ గారు (ఇంటియొద్ద జ్వరముతో నున్నారు) 8 కప్పర, నరసింహం (వీరు అసలే గ్రామమునలేరు) ఈ స్థితియందు వీరుండ, యిట్టివారందరికి వాస్తవెట్టి జూరేచేసిరి. ఇక గ్రామమునలేని వనసింహంగారి పేరుగొట్టితేసి, ప్రేక్షకులలోనుండు చెరువు సుత్రయ్యంగారిపేరుప్రాపి, నాకన్ని అధికారములున్నవని కల్పించుకొని, హెడ్ కానిస్టేబుల్ గారగు ఒకరు వారివైపునమునకెట్టిరి. అది యట్లుండ, మహాత్ముల గారియొక్కయు ఆలిసోదరులయొక్కయు, ప్రాణములు వెలసాలను. దున్నున వారి పటములను గూడ బయటయుంచుట మంచిదిగాని, పోలీసువారు పట్టుకొనిపెట్టిరి. భజన పరికరములు పంచివేసిరి. ఆపటములను వారేమిచేయుచున్నారో జాడలు తెలియలేదు.

భనుర్ విద్యా ప్రదర్శనము

మాపురమున, ప్రకృతము హిందూపాత కాలయం గుహా ధ్యానునిగా బి.జే.యనుచున్న, తో.కూర్చి, రామయ్యగారు ఏలూరుపురంబున తానభ్యసించిన భనుర్ విద్యా వైపునమును ప్రదర్శించి, ప్రేక్షకుల వానందింప జేసిరి. వీరు ఇట్టికడుకవ్వమగు విద్యభ్యసించి జయముగాంచుట ప్రశంసనీయును. అనేక చిత్రములగు పటలను చూపెట్టిరి

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షా ఫలితములు

బి. ఏ. (అనర్పు) డిగ్రీ

- ప్రాంచి VII ఇంగ్లీషు లాంగ్వేజి - లిటరేచరు
I వ తరగతి:—103, 115, 162.
- II వ తరగతి:—99, 106, 105, 106, 113, 114, 116, 118, 161, 164, 165.
- III వ తరగతి:—101, 102, 107, 108, 117, 160, 163.
- సెం 104 గల వాకికి స్వామి డిగ్రీ యాజుబడినది.
- యం. ఏ. డిగ్రీ పరీక్ష
ప్రాంచి V ఇంగ్లీషు లాంగ్వేజి - లిటరేచరు
II వ తరగతి:—87
- III వ తరగతి:—55, 62, 64, 86

కొచ్చిమహాశాసనగారు, వారిసతీతిలకము శివానకారి రావుబహదూరు పి. నారాయణ వివాక గారు, బుధవారము సాయంత్రము ఎర్పాకులనుండి ప్రత్యేక హానురుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. మహారాజుగారు "స్పీకింగ్ ఫీల్డు" అను వేసవిపటలో నివసి

మదరాసు సంక్షిప్తలేఖకుల సంఘము

28 వ సాంవత్సరికోత్సవము

మదరాసు ఆంగ్ల సంక్షిప్తలేఖకుల సంఘముయొక్క 28 వ వార్షికోత్సవము నిన్న సాయంత్రము ముత్యాలపేట హైస్కూలు మేడపై హాలులో జరిగెను. సంఘసభ్యులును, నగరమండలి ఆంగ్లసంక్షిప్తలేఖకుల సేవకులును, ప్రముఖుల సేవకులును సభకు హాజరైరి. మొత్తముమీద 300 మందికి పైగా మండలి, రా. బి. టి. రంగాచార్యులు బి. ఎ. బి. యల్. యం. యల్. ఎ. (ఫిల్లికానన సభాసభ్యులు) అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

సాంవత్సరిక నివేదిక.

మొదటను సంఘమునకు ఉచితముగ పని చేయుచున్న కాగ్యదర్శి మహారాజరాష్ట్ర టి. కామనాథయ్యగారు ప్రారంభమున చదివి వినిపించిన సాంవత్సరిక నివేదికయందలి ముఖ్యాంశముల వివరము ప్రకటించుచున్నారు. "1921 వ సంవత్సరము నందు సభ్యులు 95 మంది. గత వార్షికోత్సవ పరీక్షలలో ఎలిమెంట్రీకి ఇద్దరు కెల్గి, ఇద్దరు కృతార్థులైరి. ఇంటర్మీడియేటుకు 10 మంది కెల్గి 7 గురు కృతార్థులైరి. (రిమెడి మెడటితరగతిలో) అడ్వాన్సు గ్రేడుకు వెళ్ళిన 19 మందిలో 6 గురు కృతార్థులైరి. 1921 సంవత్సరాంత్యమున ఈ సంఘముపేట బ్యాంకులో రు. 2440-7-8 లు మిగిలియుండెను.

బహుమానములు

అడ్వాన్సుడు పరీక్షలోను, ఇంటర్మీడియేటుపరీక్షలోను మొదటగా నున్నవారికి కొన్ని నూతనగ్రంథములు బహుమానములుగా నియ్యబడెను.

భారతదేశమందలి వార్తాపత్రికలచరిత్ర

చిక్కా శ్రీనివాసాచార్యులుగారు

అంతట పచ్చయప్పకళాశాలయందలి చరిత్రాధికపండితులగు చిక్కా శ్రీనివాసాచార్యులుగారు భారతదేశమందలి వార్తాపత్రికల అభివృద్ధి గురించి ఒక దీర్ఘమగువ్యాసమును చదివిరి. వారక హేస్టింగ్సుకాలములో కలకత్తాయందు ఆంగ్లేయులకు కొన్ని వార్తాపత్రికలుండెననియు, ఆ కాలపు పత్రికలు ఆంగ్లేయుల దుర్మితినై, దురలవాటులను కల్పించుచుండెననియు ఉపన్యాసములు ఇచ్చిరి. వారక హేస్టింగ్సు గవర్నరు జనరలుగ నుండెను. అతనిని అల్లాడించుట కతని శత్రువులు ఆ ఆంగ్లేయపత్రికలలో నతనికి ప్రతికూలముగ వ్రాయుచుండెరి. వాటిమీదట వచ్చిన గవర్నరు జనరలు సేవకులలో కొందరు వార్తాపత్రికలకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును, మరికొందరు నిష్పంథములను కలిగించుచుండెరి. భారతవార్తాపత్రికలకు సంపూర్ణ అభిప్రాయస్వాతంత్ర్య మొసగిన మహానీయుడు సర్ ఛార్లసు మెట్కాల్ఫ్ అను గవర్నరు జనరలు. వార్తాపత్రికలు ప్రభుత్వముకు ప్రతికూలముగ వ్రాసి యాక్షేపించినప్పుడు ప్రభుత్వమునందలి లోపములన్నియు సూరించుకొనుటకు వీలగును. ప్రబల అసంతృప్తి హాస్యపుమార్గములను ద్రోక్కకుండ చేయుటకు వార్తాపత్రికలు ముఖ్యాధారము. వారు ప్రజల నాక్షేపించుట గూడ ఉత్తమమేయని అతడు గ్రహించి వార్తాపత్రికల కేలాటి అభ్యంతరములను కలిగించలేదు. అతడే ప్రకృతపు భారత వార్తాపత్రికలకు తండ్రి యనబడుచున్నాడు. కొన్నాళ్ల తరువాత వెల్లెవ మీయిట నిష్పంథములు బహుముండెను.

1857 వ సంవత్సరములో శివాయిల తిరుగుబాటుప్పుడు, కానింగ ప్రభువు గవర్నరుజనరలుగ నుండెను. అతడు వార్తాపత్రికల నన్నిటిని నిలిపివేసెను. శివాయిల కలహముప్పుడు భారతీయుల వార్తాపత్రికలకు నిలిపివేయుట మంచికేగాని, ఆంగ్లేయుల వార్తాపత్రికల కేల నిలిపివేయవలెనని ఆంగ్లదేశమందలి ప్రముఖుల సేవకులతనిని ఆక్షేపించిరి. ఆంగ్లేయులు భారతీయులనుగురించి ఉన్నది తేనిది అతిశయోక్తులను కేసి వ్రాయుట ఆంగ్లప్రభుత్వమున కపానుకరమని అట్లు చేయవలసినదని అతడు సుభాయీని చెప్పెను. తరువాత వచ్చిన రాజప్రతినిధులలో వార్తాపత్రికల కేలాటి నిష్పంథములను బట్టిక భారతీయులందు విశేష సానుభూతిని అనురాగమును గలిగియుండిన మహానీయుడు రిప్పన్ ప్రభువు. లిట్టన్ నాయుడు ప్రభువు లిరువురు వార్తాపత్రికల నణగద్రొక్కచుండిరి.

ఈలోపల దేశభాషాపత్రికలు మొదట వంగరాష్ట్రములోను తరువాత ఇతరభాగములలోను ప్రారంభమయ్యెనని ఉపన్యాసకులు 1900 వ సంవత్సరమువరకు వార్తాపత్రికల అభివృద్ధి గు

రించి చెప్పి, మిగిలిన 22 సంవత్సరముల చరిత్రను ముద్రాశిల్పము సభాభ్యుత్థులు అతిరహస్యముగ వర్ణింపగలరని నుడిచిరి (హాస్యము).

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము

సభను ముగించుటకు ముందు అధ్యక్షులు ఇట్లుపన్యసించిరి. "1900 నుండి వార్తాపత్రికల చరిత్రను నేను వర్ణింపవలసినదని ఉపన్యాసకులు కోరిరి. ఇట్లు నోటిసియ్యకుండ మాట్లాడుమని గోరట న్యాయమా? (నవ్వు). నాకు తోచింది కొంత చెప్పెదను.

మనదేశములో వార్తాపత్రికలకు కొన్ని నిష్పంథములు ఉన్నవి, విదేశీయుల ప్రభుత్వ పరిపాలన ఉండుటకలన ఉట్టి నిష్పంథములున్నవి కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంగ్లదేశములో వారి స్వంతరాజ్యమే ఉన్నను 1914 వ సంవత్సరమునుండి 1919 వ సంవత్సరమువరకు అచ్చట వార్తాపత్రికలకు అభిప్రాయ స్వాతంత్ర్య మొసగబడలేదు. అనేక నిష్పంథములుండెను ప్రజాపరిపాలనము గల ఆంగ్లదేశముననే వార్తాపత్రికల కనేక నిష్పంథములుండెను. ఇంక మనదేశము సంకతి చెప్పవలెనా? ప్రభుత్వములున్నచోట వార్తాపత్రికలు తప్పక ఉండును. ఆ వార్తాపత్రికలు తప్పక ప్రభుత్వము నాక్షేపించుచుండును. ప్రభుత్వమువారు అత్యంతరహస్యము వార్తాపత్రికలను నిష్పంధించుచుండురు. ఇట్టిపరిస్థితులు ప్రపంచమందలి ప్రతి దేశములో గలవు. మనదేశములో రాజద్రోహమునకు ఇతరులకలెనే, వార్తాపత్రికాసంపాదకులు కూడ నిష్పంధింపబడుచుండిరి. ఇట్టినిష్పంథము గాక, వార్తాపత్రికానిర్వాహకులకు 1910 లో కొన్ని ప్రత్యేకనిష్పంథములు గల ముద్రణాయంత్ర కానన మొకటిగావించబడెను. ఆకానము వార్తాపత్రికాసంపాదకులకు (పక్కలో బల్లెము, నెత్తిమీద ఇద్దముకలె నుండెను. గత ఢిల్లీభారత కానసభాసమావేశములో ఈనిష్పంధకానము రద్దుచేయబడెను. 1922 వ సంవత్సరమునందీ ముద్రణాయంత్రకానము రద్దుగావడెనని భారతీయులందరు సంతోషపడవచ్చును.

ఆంగ్లేయుల స్వాధీనములో నుండు ఆంగ్లపత్రికలలో పాటు భారతీయుల స్వాధీనములో నున్న ఆంగ్లపత్రికలు గూడ సరికమానముగ తులతూగుచున్నవి. ఇప్పటి వార్తాపత్రికలలో దేశమునందంతటను అగ్రగణ్యత వహించిన "హిందూ" పత్రికా సంపాదకులగు శ్రీమహా కస్తూరింగయ్యగారు ముప్రసిద్ధులగు వార్తాపత్రికా సంపాదకులు. వారికి పూర్వము సంపాదకులుగా నుండిన జి. ముల్లమ్మయ్యగారు వారి దినములలో వార్తాపత్రికా సంపాదకులలో నగ్రగణ్యులు.

మదరాసు రాజధాని ఆంగ్లసంక్షిప్తలేఖకులకు సేవకుల డిసియున్నది. నేను బొంబాయి, కలకత్తా, లాహోరు, ఢిల్లీ ఎచ్చటికి వెళ్లినను మొత్తముండు వ్రాయువారు మదరాసు మిత్రులే. ఈసంక్షిప్తలేఖకుల దయకు మేయందరము పాత్రులము. మేము మాట్లాడునది సరిగావ్రాసికొనుటకు వారుఆంగ్ల భాష యంగ్లేజీవజ్ఞానమును కలిగియుండవలెను. వారికి ప్లేటుకొన్ని లు, భారతకానసభలో మంచిచిత్తములు (నెలకు రు. 500 లకు తక్కువగాకుండ) ఇయ్యబడును. ఇట్టిగొప్పవిద్యను ఉచితముగ నేర్పుచున్న ఈసంఘమునే నభినందించుచున్నాను.

మన ప్రకృత దేశస్థితిని గురించి నేనే కొంతముచ్చటించెదను. 1857 వ సంవత్సరమునుండి కాలక్రమసభ ప్రత్యేకసంవత్సరము తప్పక సమావేశమై పనిచేయుచున్నది. అప్పటినుండి బాలంగా ధర తిలకు, రుడే, గోపాలకృష్ణ గోఖలే అసేతులు దేశసేవ యంద ప్రవేశములై పనిచేసిరి. తమ స్వస్వమును మాతృదేశ సేవకు ధారపోసిరి గాని వీరిలో నొక్కరైనను, మిగిలినవేనకు వేల దేశ సేవకులలో నొక్కరుగాని దేశస్థితిని, రాజకీయములను, ప్రభుత్వమునందలి లోపాలలోపములను జనసామాన్యులకు తెలిపినవారు గారు. రాజకీయాందోళనము విద్యాధికులలోనే.

గాంధీగారికి మన మొక్క విషయములో కృతజ్ఞులముగ నుండవలెను. ఆయన ఈ ఉద్యమమునందు విద్యాధికులకంటె ప్రజాసామాన్యము నెక్కువ గాకేర్చుకొని, వారికి రాజకీయజ్ఞానమును కలుగజేసెను. రాజకీయ కృతహళములు, ప్రభుత్వమునందలి లోపాలలోపములు వారికి విద్యాధికులతోపాటు తెలియెను. ఎవరు చేయలేనటువంటి ఈ మహత్తరమైన పనిని గాంధీగారు చేయగలిగిరి. వారికి అతడు అనేక ఆశలను కలిగించెను. ఆ ఆశలన్నియు నెరవేరకముందే అతడు వారికి నాయకుడుగానుండుటకు వీలులేకపోయినది. గొప్పశక్తితో అతని యుద్యమమునందు చేరిన ప్రజాసామాన్యమునకు ఇప్పుడు నాయకుడు లేకపోవుట శోచనీయును. మన దేశములో నతని యుద్యమఫలితముగ దేశోపేతులును, విద్యాధికులును,

మద్రాసు జాతీయ విద్యాలయము

పరీక్షా ఫలితములు

ఉత్తీర్ణులైన ఆంగ్లములు

(మా స్వకీయ పరీక్షకుని యొద్దనుండి)

అదయారు నందలి జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు పట్టపరీక్షా ఫలితములు కొద్ది రోజుల క్రిందట ప్రకటించబడినవి. బి. ఏ. ఆనర్సు ఫలితములు త్వరలో ప్రకటించబడును.

పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైన ఆంగ్లముల నామముల నిందు ప్రకటించుచున్నాము.

బి. ఏ. డిగ్రీ

వాఙ్మయశాఖ

మొదటి తరగతి: బి. మొకట రామారెడ్డిగారు

రెండవ తరగతి: పి. వి. ముప్పారావు గారు

మూడవ తరగతి: జి. పుట్టయ్యగారు

అర్థశాస్త్రశాఖ

రెండవ తరగతి: నీలకంఠాచార్యులు గారు

మూడవ తరగతి: అశ్వారూప గారు, వి. యన్ కర్మగారు,

ఎం. సీతారామయ్యగారు.

బి. టి. డిగ్రీ

రెండవ తరగతి: వి. ముల్లమ్మయ్యగారు

మూడవ తరగతి: గుండురావు గారు

డి. వారాయణ భట్టుగారు.

బి. ఎస్. సి. డిగ్రీ.

రెండవతరగతి:—వారణాసి రామనాథశాస్త్రిగారు.

ఈ సంవత్సరము పట్టపరీక్షలకు మొత్తముమీద 40 గురు విద్యార్థులు వెల్లయిన్నారు. అందులో నొకరు శ్రీవిద్యాధిశ్రీ ఈమెగారు వారణాసియందలి జాతీయ శ్రీ విద్యాలయమున విద్యభ్యసించినవారు. పేరుశ్రీయతి అనూయవాగలుగారు. ఈమె వాఙ్మయశాఖలో రెండవ తరగతిలో కృతార్థులై నారు.

క్రిందటి సంవత్సరమువలె, ఈ సంవత్సరమున జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమున కృతార్థులైన వారిలో ననేకులు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుటకు పాశ్చాత్య ఖండములకు వెళ్లుచున్నారని వ్రాయుటకు సంకేతముగ నున్నది. ఇరువురు విద్యార్థులకు కేంద్రీడి విశ్వ విద్యాలయమున స్థలము దొరికినది. ఒకరు లండను విశ్వవిద్యాలయమున ఆర్థశాస్త్రమున ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుటకు వెళ్లుచున్నారు. శాస్త్రశాఖలో విద్యనభ్యసించినవారిలో కొందరు అమెరికాకు ఎల్లెక్రికలు ఇంజనీరింగు రసాయన శాస్త్రములలో ప్రత్యేకముగ శిక్షణబడయుటకు పయనమగుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములు జయప్రదములగు గాత!

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము - మద్రాసు:—

ఈ సంఘసంఘర్షమున సరపాడిలో యొరుకజేరి రోడ్డుమీద నున్న రామదాసు హాలులో 28-వ తేదీ ఆదివారము ఉదయం 8-30 గంటలకు యం. జంబునాథకగారు 'సహకారము'ను గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

ఉత్సాహవంతులు నగు దేశసేవకులు 2000 మంది ఇప్పుడు కృష్ణజన్మస్థానమునందు నివసించుచున్నారు వీరు తొందరపడి చెరసాలకు వెళ్లినో, ప్రభుత్వమువారు వీరిని నిష్పంధించుట న్యాయమా, అన్యాయమా యని చర్చించుట కిది సుయముగాదు. ప్రజాసామాన్యమునకు హితము నొసగి, వారిని నడపుటకు శక్తి గల నాయకు డొకడు గావలెను. ఇదే ప్రధానాంశము. గొ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఐరోపా, అమెరికా ముగ్గురు దేశములకు వెళ్లి వారికి మన దేశీయుల బొన్మనీయము, నాగరకతాదీశేషములు, జ్ఞానాశీయము ముగ్గురు విషయములను తెలిపి వచ్చి యున్నారు. వారిప్పుడు దీర్ఘముగ యోచించి, ప్రజాసామాన్యమునకు నాయకులై, తగినట్లు వారికి హితోపదేశమును చేయవలెను. ప్రభుత్వము వారెల్లు మెలంకవలెనో వారిని నిష్పంథముగ బలుకవలెను. ప్రజలెట్లు ప్రవర్తించవలెనో వారికి హిత మొసగి వారికి నాయకుడు కావలెను. ప్రకృత తిరుణమున రాజకీయములలో వివిధమగు చురుగునూ సుతరతగువులను భేదాభిప్రాయములనుండి విడిచి, ఏకాభిప్రాయమై ఐకమత్యముతో దేశసేవకు గడంగవలెను.

అంతట ఉపన్యాసకుడు, అధ్యక్షులు ప్రష్ణములొక్కటియు గావించబడిరి వారికి వందఃముతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 21-వ తేది

శుక్రవారము

ఆవశ్యక కర్తవ్యము

గాంధీమహాత్ముడు మహాదేశించిన కద్దరు మంత్రము, స్వరాజ్యసిద్ధికి మూలాధారము. ఇంద్రవిషయమై సందీయమునకు తావులేదు. ఇంకను వెనుక ముందాడుట ప్రయోజనకరము గాదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుట దప్పు, భారతజాతి వేరొక కార్యము వంకరు తన దృష్టి నీతరుణమున మరలింపజనదు. స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుట కిది సమయము గాదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు ఎట్టిమాడ్చుట జేయవలయుననియోచించుటకు కాలమువనియోగింపబనిలేదు. ఏయేయంశమునం దెంతవరకు జయము కలిగెనని విచారింప నవసరము లేదు. స్వరాజ్యస్థాపన వింతవరకును కలుగకుండుటకు కారణము, కార్యక్రమమునందలిలోపముగాదు. మహాత్ముడు నిర్ణయించిన ఏయంశమును జాతీయంతయు పూర్ణముగ నెరవేర్చినను, భారతీయుల మనోరథ మీదేరియుండెడి దినుటకు సందీయము లేదు. శాసనసభల బహిష్కారము పూర్తిగ నెరవేరిన స్వరాజ్యసిద్ధి చేరువకు వచ్చెడిది. న్యాయవాదులు తినువృత్తిని వదలియు, విద్యార్థులు పాఠశాలలను విడిచిపెట్టియు మార్గదర్శకులయినచో, పంచాయతుల నిర్మాణమును, జాతీయవిద్యాలయములను పూర్తియై, స్వరాజ్యసిద్ధికి ఆచూకాలించెడివి. విద్యార్థులు లీ భారము వహించుకొనకబోవుటచే, మహాత్ముడు తనదృష్టిని ప్రజాసామాన్యమువంకకు మరల్చెను. ప్రజాసామాన్యము, విద్యార్థులకన్న నెక్కువ కార్యోహము గనుబడియై. మహాత్ముని ఆదేశములను నిర్వర్తించుటకు వారెక్కుడు భక్తిశ్రద్ధలగుటచుండిరి. విజయవాడలో నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమమును పూర్తి గావించుటకు దేశమంతయు నఖండమగు పట్టుదల గనుపడెను. అప్పటినుండియు, నిరాకరణోద్యమమునకు నూతనబలము కలిగెను. నూతనశక్తి ప్రజల నావహించెను. వారి సంకల్పము బలపడెను. ధైర్యము హెచ్చెను. ఆత్మవిశ్వాసము, ఆత్మబలము ప్రవృద్ధిగాంచెను. ఇట్టి చిహ్నములు ఆధికారులకు కలవరము గలిగించుట సహజము. ఫలిత మేమయ్యెను? నిర్బంధతీవ్రత హెచ్చెను. ప్రజాసంకల్పమును విచ్ఛిన్నము జేయుటకు, తీవ్రనిర్బంధములు ప్రయోగింపబడజొచ్చెను.

నిర్బంధతీవ్రత, జాతీయోద్యమ ప్రాబల్యమునకు నిదర్శనము. కలనల్ నెడ్డిపుడ్డుగారు సూచించినట్లు, నాయకుల నెందరను నిర్బంధించినను, ఆదోశనము ప్రబలమగుచున్నది గాని తగ్గుట లేదు. నిర్బంధతీవ్రత నెదుర్కొనుటకు, శాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములు దౌర్జన్యమున కవకాశ మొసగునని భావించి, గాంధీమహాత్ముడు వానిని విరమించి, ఉద్దేశమునకు గాని, దౌర్జన్యమునకు గాని ఎంతమాత్రమవకాశ మొసగని నిర్మాణకార్యక్రమమును విధించెను. ఇహ్యది, యద్యమమున కపజయచిహ్నముగాదు. నిరాశకు ఫలితము గాదు. భీరుత్వమునకు లక్షణము గాదు. అనుభవజ్ఞానమువలన, భారత

దేశము ఎక్కుడు నిగ్రహము నలవరుచుకొనినది. ఎక్కుడు శాంతియును వహించినది. కార్యదీక్షను ఎక్కుడు దృఢముగ బూనినది. నిర్మాణకార్యక్రమమును జాతి అవలంబించినను, నిర్బంధముల తీవ్రతను అధికారులు తగ్గింపక ఇంకను ఎక్కుడు పట్టుదలతో కొనసాగించుట జూడ, దీని పట్టుత్వమును కనుగొనవచ్చును. నిర్మాణకార్యక్రమము ఎక్కుడు ఫలప్రద మనియు, జాతి కెక్కుడు లాభకర మనియు, జాత్యైక్యమునకు మూలాధార మనియు, విదిత మగుచున్నది. మహాత్ముని నూతనాదేశము, దేశపురోభివృద్ధికి చిహ్నముగాని, తద్వ్యతిరేకము గానేరదు. నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి యంశములు, వెనుక నిర్దేశింపబడినవే గాని పేరు గావు. కద్దరు, రాటము, పంచాయతుల నిర్మాణము, జాతీయవిద్య, తిలకుస్వరాజ్యసిద్ధి, కాంగ్రెసు సభ్యత్వము, ఆస్పృశ్యతాదోషనివారణము, ఇవి యన్నియు వెనుకగూడ సూచింపబడినవే. కాని, ఈ యంశములపై జాతి తనదృష్టిని కేంద్రీకృతము జేయవలసిన యావశ్యకత యధికముగ గలదు. అన్ని పక్షములవారును, ఈ విషయములకొరకు బనిచేసి నూతన నిర్మాణమునకు తోడ్పడ వీలగును. అహింసను సరిపెట్టించుట సులభసాధ్య మగును. జాత్యైక్యత బలపడును. జాతి తనబలమును తాగుర్చెరిగి, స్వరాజ్యమును వీక్షించును. నిర్మాణకార్యక్రమాంశములన్నిటిలో, కద్దరు ప్రధాన మయినదని, మహాత్ముడు అంత్యసందేశమున మరల తెలిపెను.

కారాగృహ కుశ్యముల మధ్యనుండి కద్దరు సందేశము మారుమోగుచున్నది. ఆసేతు హిమాచలము పరివ్యాప్తమగుచున్నది. కద్దరు నిర్మాణము వలన, జాతి తనను దాదెలిసికొనును. ఆత్మసాక్షాత్కారము బొందును. ఆత్మసాక్షాత్కారముచే స్వరాజ్య, స్వరాజ్యము లుద్భవిల్లును. గాంధీ మహాత్ముడు కారాగృహమునందు జేరి స్వరాజ్యతపము జేయుచున్నపుడు వెలుపలి నున్నవారి కర్తవ్యమేమి? వారుపదేశించిన మంత్రము ననుష్ఠించుటయే. ఇప్పుడు చర్చకు గాని, అనుమానములకు గాని, సమయము గాదు. నిరంతర కర్మానుష్ఠానమే జరుగవలసినపని. ఒక్క నిమిషము నయినను వృథా పుచ్చుటకు వీలు లేదు. దేశమునం దక్కడక్కడ స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయవలయుననియు, శాసనసభలలో బ్రవేశించి ప్రతిష్ఠంబనలను జరుపవలయునను గుసగుసలు బయలుదేరినవి ఎవరి యభిప్రాయములను తెలుపుటకు వారికి హక్కుగలదు. కాని, స్వరాజ్యోద్యమ వింతవరకు అభివృద్ధి జెందెనా లేదాయని యోచించిన, స్వరాజ్యమునకు భారతజాతి చేకువకు జనుచున్నదనియే భావింపవలయును. శ్రీమతి వాసంతిదేవి గారు చెప్పినట్లు, ఆత్మవిశ్వాసము స్వరాజ్య మగుచో, ఆత్మసాక్షాత్కారము స్వరాజ్యమగుచో, భారత జాతి స్వరాజ్యమునకు దరిజేరిచున్న దని తలంపవచ్చును. స్వరాజ్యసిద్ధికి వలయు మానసికగుణ సముదాయము చేసినప్పటికీ, స్వరాజ్యస్థాపనమున కెంతకాలమో పట్టదు. సూక్ష్మరూపమున ప్రత్యక్షమగు స్వరాజ్యము స్థూలరూపము దాల్చుటకు కాలవిలంబము విశేషముగ నవసరము లేదు. ఈ సంగతిని దేశము గుర్తించుచో, ఇతర మార్గముల గూర్చి యోచింప నక్కరలేదు. శాసనసభలలోనికి బ్రవేశింప నెంచుట, ఇంతవర కవలంబించి మార్గమునందు విశ్వాసము లేకుండుట యగును. అది విఫలమయినట్లు యంగీకరించుట యగును. నిరాకరణోద్యమ తత్వమును గ్రహించినవారు ఇట్టి మార్గమున కంగీకరింపజాలరు. ఆత్మగౌరవమును పోగొట్టుకొనుటకు సమ్మతించరు. దేశదృక్పథమును మరియొక వంకకు మార్చుటకు బూనుకొనరు.

ద్వితీయ మహారాష్ట్ర సమావేశమున కధ్యక్షత వహించిన కడిల్కారుగారు నిర్మాణకార్యక్రమమును మార్ప నవసరము లేదని స్పష్టపరచిరి. కద్దరువలననే, హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును, తదితరులకును సఖ్యము గలుగుననియు, కద్దరే దేశమును రక్షించుననియు, కద్దరే స్వరాజ్యము నెసగుననియు, వీరు వెల్లడి జేసిరి. శాసనసభావిషయమును గూర్చి యోచించుట కిది ఎంతమాత్రము సమయము గాదనిరి. మహాత్మునికిని వారితోపాటు బాధనొందుచున్న దేశభక్తులకును ఎంతమాత్రము ద్రోహము చేయవలదని, కడిల్కారు గారు విన్నవించిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు లగు సి. వి. వైద్యాగారును శాసనసభలలో జేరవలదని, సభ్యులను హెచ్చరించిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు నాగపురమునందు ముచ్చటించుచు, ప్రజలకు చక్కనిహిత మొసగెను. కద్దరునే వాడి, విదేశ వస్త్రబహిష్కారమును పూర్తిజేసి, యేమబాధను నివారింపవలయుననియు, గాంధీమహాత్ముడును ఇరువదిపేరిమంది దేశభక్తులును కారాగృహములలో నిమమల గుడుచుచుండ, శాసనసభాప్రవేశమును గూర్చి ముచ్చటించుట శత్రుదృక్పథమునకు లొంగిపోవుట యగుననియు, గాంధీమహాత్ముని సందేశమును అత్యుత్సాహముతో కొనసాగించుటకు ప్రజలశక్తినంతను వినియోగింపవలయుననియు, ఉద్బోధించెను. ప్రజల కర్తవ్య మందుచే నిశ్చయము. మహాత్ముని యిచ్చను సాధారణముగ కొనసాగించుటయే వారి కర్తవ్యము. ఇందుకు వారు దృఢవ్రతము బూనవలయును. భిన్నాలోచనలచే, భిన్న మార్గముల చే వారి దృష్టిని మరలించుట పాడిగాదు. కార్యక్రమమునందు మార్పు అవసర మగునని, యోచించుటకు చాలకాలమున్నది. ముందుగ భారతీయులు స్వశక్తిని పెంపొందించుకొన వలయును. నిర్మాణకార్యక్రమము ఇందుకు తోడ్పడగలదు. ఇక్కార్యము నెరవేరుకొలదియు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి దానియంతట యదియే చేకూరుట తక్షణము.

మద్రాసు ప్రభుత్వపరిపాలనా నివేదికము

1920-21 సంవత్సరపు ప్రభుత్వపరిపాలనా నివేదిక మిపుడు ప్రచురింపబడినది. దీని యందు చాలవరకు వెనుకటిసంగతులే పొందుపరుపబడుటచే, వానిని గూర్చి విచారించుటకు కుతూహలముండజాలదు. అయినను, మొదటిభాగమునందు ప్రచురింపబడిన సంగ్రహమునందు ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి మొదలగు విషయముల గూర్చి చర్చింపబడెను. కన్నాట్టుప్రభువుగారి సందర్శనమును బహిష్కరించుటకు జేసిన ప్రయత్నములు సూచింపబడెను. చెన్నరాజధానియందు గ్రామములలో జరిగిన నిరంతరప్రచారమునకు, మాపశాల తిరుగుబాటు ఫలితమని ప్రభుత్వమువారు దెలుపుట చోద్యముగ నుంకమానదు. నివేదికవత్సరాంతమున గుంటూరు నందు శాసనోల్లంఘనముగూర్చిబోధింపబడెననియో గ్రామోద్యోగులను బలవంతపెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరిగెననియు, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. న్యాయస్థానముల, విద్యాలయముల బహిష్కారము వలన విశేషఫలము గలుగలేదనియు, విదేశవస్త్రబహిష్కారము గూర్చి కొలది ప్రదేశములందు మాత్రమే అభిమానము బాపబడెననియు, సూచింపబడెను. కాని, అటవీనిబంధనల తిరస్కారము జరిగెననియు, ప్రాసిక్యూషను లనేకములు జరిగెననియు, నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇంటియగాక, మద్య, చనిషేధము గూర్చి జేసిన ఆదోశనము

ప్రస్తావింపబడెను. నిజముగ సంస్కర్తలు పలువురు ఈయద్యమమునకు బలము నొసగి ర నియు, ఆబ్బూరి యిహారాధారులు గూడ విశేషముగ జోక్యము కలుగజేసికొని రనియు, ఆందోళనకారకులు యీయవకాశము నుపయోగించి పనిచేసి రనియు, దెలుపబడెను. ప్రభుత్వనిరసన మధికముగ ఉచే, క్రిమినలు ప్రాసీజరు తేజ్ నలు ప్రయోగింపబడెననియు, రాజద్రోహమునకై ప్రాసీక్యూషనులు జరిగె ననియు, ప్రభుత్వము వారు దెలుపుచున్నారు. మాపిశా తిరుగుబాటును వివరించి మలబాగు రైల్వే విసాదవృత్తాంతము గూర్చి నివేదికము సూచించెను గాని, చివర విషయమునుగూర్చి వివరములను తెలిపి యుండలేదు. డెబ్బదిమంది ఖయిదీలు ఊపిరి ఆడక చనిపోయిరని మాత్రము సూచింపబడెను. కార్మిక పరిస్థితుల గూర్చి దెలుపుచు, ఇరువదియొక్క మారు సమ్మె జరిగెనని, నివేదికము దెలుపుచున్నది. ఇది లేబరు శాఖ కేమాత్రము గౌరవప్రదముగాదు. నిమ్న స్థితులకు ప్రత్యేకముగ సలుపనెంచిన కృషిధనాభావముచే విస్తరింపలేదని, నివేదికము దెలుపుచున్నది. రాజకీయాందోళనమునకు ఫలితముగ ప్రభుత్వాదాయమునందు చాలవరకు తగ్గుదల గాన్నించెనట. ఆంధ్రముఖ్యముగ మద్యపానపు రాబడి విశేషముగ తగ్గనని సూచింపబడెను. రాజకీయాందోళనాపరు లిందులకు బాధ్యులని నివేదికము నిరసించుచున్నను, దేశము వారిని అభినందింపక మానదు.

విచిత్రవాదము

హిందూదేశమున సైనికవ్యయ మధికముగ నున్నదని అందరును అంగీకరించిన విషయమే. అందును టైముపత్రిక సయితము, రాబడియందు 100-కి 50 టికి బైగ సైన్యవ్యయము గలదని, దెలిపియుండెను. దీని ప్రాముఖ్యమును తగ్గించుటకు, సిడెహం ప్రభువుగారు వివరితవాదము సేయచున్నారు. ఇండియాప్రభుత్వపు రాబడి దీసికొనిన ఖగమునకు బైగ సైన్యవ్యయము గనుమించినను, ఇండియా ప్రభుత్వపు రాబడికి రాష్ట్రప్రభుత్వముల రాబడిగూడ కలుపుచో, సైన్యవ్యయము 100-కి 26 వంతుననే గనుమించుననియు, ఇది యంత యధికము గాదనియు, సిడెహం ప్రభువుగారు టైముపత్రిక కొక లేఖను వ్రాసిరి. సిడెహం ప్రభువు గారి చమత్కారమును మెచ్చవచ్చును. ఈమాత్రపు యోచన, ఇదివర కెనకిని తట్టలేదు. సైన్యవ్యయము రాష్ట్రములకు చెందవచ్చును, సైన్యవ్యయమును లెక్కించుటలో రాష్ట్రముల రాబడినిగూడ కలుపుట ఎంతవరకు సందర్భమో గ్రహింపవచ్చును. ఆదాయమును కలిపినటులనే రాష్ట్రముల వ్యయమును, ఇండియా ప్రభుత్వపు వ్యయముతో కలిపి మొత్తము జేయుటకుగూడ సిడెహం ప్రభువుగారు పూనుకొనుచో, సరిగనుండును. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు గూడ డెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వ్రాయుచు, సిడెహం ప్రభువుగారి మార్గమునే ద్రొక్కుచున్నారు. వారును మొత్తపు రాబడియందు, సైన్యవ్యయము నూటికి 26 వంతునమాత్ర ముండునని తెలుపుచున్నారు. వీరికిను సైన్యవ్యయము తక్కువగ నున్నదని వగపుజెందుచున్నారు గాబోలు. హిందూదేశపు ద్రవ్యమును సుఖముగ ననుభవించుచు, హిందూదేశ భారమును వృద్ధిజేయుటకు, సిడెహం, ఓడ్యయరుగార్ల బోలు వారు ఎటుల పాటుబడుచున్నారో కనుగొనవచ్చును. ఇట్టివారు జేయుచున్న ద్రోహమును మాంటాగూగారు ఇటీవల విశదపరచియుండిరి. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము లభించినగాని, ఇట్టివారల సంచలనమున కవకాశము తొలగిపోవదు.

జినోవా సమావేశము

ఈసమావేశమునందు ఎవరును తలచని చిత్రముగ సంగతులు వెక్కు లుదయించుచున్నవి. రామాయణములో పిడుకల వేట్లాట యనునటుల, రుష్యాను, జర్మనీని ఎటుల వశపరుచుకొనవలయునో యని మిత్రమండలివారు యోచించుచుండ, రుష్యాకును జర్మనీకిని మధ్యజినోవాయందే ప్రత్యేకపు యొడంబడిక జరిగియుండెను. ఇట్టి యొడంబడికలు జరుగుట కొత్తగాకున్నను, మిత్రమండలివారికి గలిగిన ఆశ్చర్యమింతంతగాదు. ప్రాన్సుకు ముఖ్యముగ అత్యంతగ్రహ ముదయించెను. ఈయొడంబడికను నిర్మూలించినగాని, జర్మనీని సభలోనికి రాని చ్చుటకు వీలులేదని లాయడుజార్జిగారు దెలిపిరట. జర్మనీకిని రుష్యాకును సాధిజరుగుచున్న సంగతి, లాయడుజార్జిగారికి తెలియనని, జర్మనీవారు తెలిపిరి. ఈసంధియందు, ఆక్షేపింపదగినది ఏదీయులేదని ఆమెరికా ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. జినోవా సమావేశమునందు తమకు అవమానము జరుగుచున్నదనియు, మిత్రమండలివారు తమతో యోచింపక నిర్ణయించుచున్నారనియు, తలస్థదేశముల వారు భావించుచున్నారు. ఇట్లీవారు, బాల్టివి క్కులతో ప్రత్యేకసంధి జేసికొనెదరట. ఇంగ్లండు నందలి లిబరలుపత్రికలకు రుష్యా జర్మనీ సంధి యందు తప్పేమియుగనుపించలేదు. కాని జర్మనులును, రుష్యులును మిత్రమండలివారిని చిక్కులబెట్టుట కీ సంధిని జేసికొని యుండవచ్చును. ఈ సంధిని జినోవా సమావేశమావారి విచారణ కంపుటకు, జర్మనుల కిష్టము గలదని తెలియుచున్నది. జినోవా సమావేశవర్తమానాన మేమయినను, ఆ స్క్విత్తు మహాశయుడు దెలిపిరటలు తుద కిదియంతయు నొకప్రహసనముగ పరిణమించుట, సహజము.

రాబోవు కాంగ్రెసుసభ

రాబోవు కాంగ్రెసుసభ ఎక్కడ జరుగవలయునను ప్రశ్న, నిన్నటిదినము కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభయందు చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసుసభను వివిధరాష్ట్రములవారును తమ తమ రాష్ట్రముల కాహ్వానించిరి. కాని, ఆంధ్రులును, బీహారు వారును ఎక్కుడు పట్టుదల గను బలిచిరి ఆంధ్రరాష్ట్రపు ఆహ్వానమును అంగీకరింపుదని టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు కోరిరి. కాని తుదకు బీహారురాష్ట్రపు ఆహ్వాన మంగీకరింపబడెను. గయాక్షేత్రమునందు కాంగ్రెసుసభ జరుపుటకు నిశ్చయింప బడెను. ఆంధ్రుల కీవార్త ఆశాభంగము కలిగింపకమానదు. ఆంధ్రదేశము తన యభీప్సమును ఇదివరకు రెండు మారులు తెలిపినను, నెఱవేరకబోయెను. ఆంధ్రులు కాంగ్రెసుసభాదేశములను నిర్వర్తించుటకు శక్తి వంచనలేక పాటుబడుచున్నారు. ఆంధ్రులదేశభక్తి ఇతరభాగములవారి భక్తికి దీసిపోవుట లేదు. ఆంధ్రు లింకను ఎక్కుడు ఉత్సాహమును జూపి, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు పాటు బడవలెను. గయాక్షేత్రము భారతీయులకు పరమ పవిత్ర మయినది, అక్కడ కాంగ్రెసుసభజరుగుట, ఆంధ్రులకు సమ్మాదావహముగ నుండక మానదు. అందుచే తమకు గలిగిన ఆశాభంగమును మఱచి, గయాక్షేత్రమునందు కాంగ్రెసుసభ జరుగుటకు పూర్వము దేశమునకు స్వరాజ్యము సిద్ధించుటకు ఆంధ్రులు శక్తివంతము వినియోగింప వలెనెదరు గాక!

రాజమహేంద్రవరమునుండి నిర్బంధితుల రాక

రాజమహేంద్రవరవాస్తవ్యులగు జోన్సుల రాజమహేంద్ర వరపు పంతులు డి. ఏ., డి. ఎల్. గారు, వెన్నెటి సత్యనారాయణపంతులు డి. ఏ., డి. ఎల్. గారు, పానెపల్లి జమిందారు లగు శ్రీ సుబ్బవీరు వెంకటసుబ్బాస్వామి కృష్ణారావు జనాదర వారు, చోడ రామలింగస్వామి చౌదరిగారు, రాజపాడు సత్య నారాయణగారు, కోటవరము జమిందారులగు శ్రీ. టి. టి. చిన వేంకట ప్రసాదరావుజనాదరగారు, భీమవరమువాస్తవ్యు లగు, సత్యవాడ సోమేశ్వరరావు పంతులుగారు, ముప్పి వెంకటసుబ్బ హ్మస్వామిగారు, అడవి బాపిరాజుగారు, నేమూరి రామకృష్ణారావుగారు, అయ్యగారి లక్ష్మీనరసింహముగారు, కాకనాడ వాస్తవ్యులగు దువ్వాకి లక్ష్మీనారాయణగారు, యల్లాజోన్సుల బుచ్చన్న శాస్త్రిలుచారు, పప్పు అప్పయ్య దాసుగారు, చేబ్రోలు వట్టాభిరామయ్యగారు, అమలాపురమువాస్తవ్యులగు కళా వెంకటరావుగారు, పెద్దాపురమువాస్తవ్యులగు కంభంపాటి లక్ష్మీ నరసింహ సోమయాజులుగారు, ఏలూరువాస్తవ్యులగు ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు, గుంటూరుకుండలవాస్తవ్యులగు పద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు, గోపాలని రామలింగయ్య గారు, వడ్లమాడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావు గారు, కంభంపాటి సాంబయ్యగారు, చీరకుత్తి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగార్లు, రాజమహేంద్రవరము కాకాగృహము నుండి, రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరిని నోకతో చేర్చుటకుగాను కొత్తిగా ఏర్పాటు చేయబడినందున గూడలూరు కార్యగృహమునకు ప్రభుత్వమువారు పంపుటకు నిశ్చయించిరి.

పై రాజకీయ నిర్బంధితులందరైన రాజమహేంద్రవరము నుండి నిర్బంధితులైన 20 టి కంటకు వాల్తేరు పొన్నె జరుబడిలో బయలుదేరి నేడుదయము చెన్నపురి సెంట్రలు స్టేషనునకు వచ్చే యందుని రాజమహేంద్రవరమునుండి తండ్రినాడ ఇచ్చట చేరి వెంటనే, ఆంధ్రమిత్రుల నేతలు, నిర్బంధితులను సందర్శించుటకై సెంట్రలు స్టేషనుకు వెళ్లిరి.

నేడు అదృష్టవశాత్తూ ప్యాసింజరుబండి సెంట్రలు స్టేషనుకు సుమారు రెండుగంటలు ఆలస్యముగ వచ్చిరి. ఆంధ్ర నిర్బంధితుల ద్వయము దొరుకునో, దొరకనో యని ఆత్యాతుర తతో స్టేషనుకు వచ్చిన మిత్రుల అదృష్ట మింతయని చెప్ప నలవికాదు.

ప్యాసింజరుబండి స్టేషనులోనికి వచ్చి వెంటనే, ప్రేక్షకుల సంతోష మింతయని వర్ణింప నలవికాదు. నిర్బంధితులందరు బండిలోనుండి దిగిరి. వారి ముఖావధి ధమము, సహజోత్సాహమును వెల్లడించుచుండెను.

వారందరు నేడుమధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు ఎక్కురు స్టేషనుకు కొనిపోబడిరి.

ఏలూరు, బెజవాడ, బాపట్ల, నెల్లూరు మొదలగు స్టేషనులలో మనమిత్రులకు ఆహ్వానములు కాంగ్రెసు నాయకులు ఇతరులు ఇచ్చిన స్వాగత మింతయని వర్ణింపవలసికాదు.

ఏలూరుకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులు వెంకటనారాయణగారు స్టేషనుకు వచ్చి నిర్బంధితులకు స్వాగతమిచ్చి వారితో కలిసి మాట్లాడిరి. బెజవాడలో గుంటూరు మిత్రులను బెజవాడపొయిన వీరి కాతిభ్యమిచ్చి మజ్జన భోజనముల కేరారతయు లేకుండ సత్కరించిరి. వారిలో కొందరు తిరువల రావుగారు మొదలగువారు తెనాలివరకు వచ్చి సాగనంపిరి.

బాపట్లలో సాక్షిసోమయాజులుగారు వారిని సత్కరించిరి. నెల్లూరులో కాంగ్రెసు ప్రత్యేకవలయు లనేకులు స్టేషనుకువచ్చి నాయకులను దర్శించి వెళ్లిరి.

నిర్బంధితులవేటు నొక యూరోపియను సార్జంటు, పది మంది జయ్యపోలీసు బృందాదులు ప్రయాణముచేయుచున్నారు.

రాజమహేంద్రవరము మొదలగు కార్యగృహములలో నున్న రాజకీయనిర్బంధితులలో - నాలుగు నెలలకుపైగా శిక్షను బడసిన వారి నందరిని, కడలూరుకు మార్చదని వదలి గలరు. ఇంక కొందరిజైలులో రాజమహేంద్రవరమునుండి ఇంకను కాలమంది నిర్బంధితులను కడలూరికి పంపెదనని తెలియుచున్నది.

చిక్కినరు యువరాజుగారి వివాహము
చిక్కినరు సంస్థానాధీశునికుమారునకు (యువరాజు) రివాచురాజుగారి సోదరి నిచ్చి రివాచరమునందు వివాహము జరిగెనుగదా పడెను. స్వదేశసంస్థానాధీశులు ఆంగ్లేయభారత ప్రముఖవర్తల నేతలును వివాహమును జూరటకు చిక్కినరు వెళ్లియుండిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

కలకత్తాలో 20-వ తేదీని జరుగుట

దేశీయమహాజనసభను గయలో జరుపుటకు నిశ్చయించుట

సరోజినీ దేవి గారి యువన్యాసము

మాలానాహజరతు మోహనిగారు

చౌరీచౌరాకేసు విచారణ

మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యుల రాజీనామా

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

కలకత్తాసమావేశము

దేశీయ మహాజనసభను గయలో జరుపుటకు

నిశ్చయించుట

నిన్నటి (ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ గురువారము) రోజున మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కలకత్తానగరమున బౌద్ధుల సుధీర రామగారి మండిమున యీసభ జరిగినది. వి. జే. పటేలు, రాజేంద్ర ప్రసాదు, సి. రాజగోపాలాచారి, నేటు జయనాలూ బబాజీ, బాబూచారదయ్యలు నాగు, (వీరు మాత్రమే కార్యసంఘసభ్యులు) ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. ప్రకాశం, పండిత జవహర్లాలు పెహూ, జే. ఎం. పెనుగుప్తగారు సభకు వచ్చి చర్చలో పాల్గొనిరి. అఖిలభారత దేశీయమహాజనసభను 1922 వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో ఎచట జరుపవలెనను విషయము చర్చింపబడినది. చాల రాష్ట్రములవారి హాజరైన ముల సంఖ్య గాని ఆంధ్రదేశవారు రాష్ట్రములవారికి అధికమగు పోటీ కలిగినది. ఆంధ్రుల పక్షమున ప్రకాశంగారును దేశవారు రాష్ట్రమువారి పక్షమున తత్త్వవేదియును తెలివినవయముల నాలకించి డిసెంబరు నెలలో దేశీయమహాజనసభను గయలో జరుపుటకు తీర్మానించిరి. పిమ్మట ఖద్దరు విషయము నాలోచించిరి. రాత్రి 8 గంటలవరకు సభ జరిగినది. 21 వ తేదీ వుత్తరము 8-30 కు మరల సమావేశము జరుగును. సాయంకాలమువరకును సభ జరుగును.

* * *

శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారు

నాగపూరులో నువన్యసించుట

డాక్టరు మండిగారి అభ్యుత్తరకింద నాగపూరులో జరిగిన సభలో దేవిగారు పాల్గొనిరి. “ప్రజలందరూ ఖద్దరునే ధరింపవలెను. విదేశీ (లాంక మేరు) బట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. అందువలన తొడిచిక ముడుచున్న నేలకొలది ప్రజల కా హారము లభించును. వంగ మహాకావ్యజేరారు రాష్ట్రముల జాతీయవాదుల కేశన చాల ప్రశంసనీయము. ప్రస్తుత కాంగ్రెసు విధానమున నాకు కొన్ని మార్పులను చేయ నాలోచించుచున్నాను. గాంధీమహాత్ముడును 20 నేలమండి దేశీయులను చెరసాలలో నడయించుడ జాతీయవాదులు కాసనసభలో ప్రవేశించునాచో జాతీయవాదులు లొంగిపోయిరిని శత్రువులు అభిప్రాయపడుదురు. విధానమును మార్పుటకు నాకాత్యంతముగాని ప్రస్తుతము గాంధీగారి సంతకమును తెరవేర్చుటయితే దేశీయులందరూ దీక్షవహించవలెనని నేను తలంచుచున్నాను.” అని దేవిగారు నుడివిరి.

శంఖుస్థాపనము

19 వ తేదీ సాయంకాలము నాగపూరులో సరోజినీ దేవిగారు తిలకు జాతీయపాఠశాలకు శంఖుస్థాపనము గావించిరి. దేశీయ లండనుకు కర విడ్డలను జాతీయపాఠశాలకే పంపవలెను, అట్లు పంపుట పరితులలో కృతార్థులగుటకును రాట్టము

పనిని నేర్చుకొనుటకునుగాదు. జాతీయవిజ్ఞానమును సద్వర్తనమును అలకరుచుకొనుటకే అని దేవిగారు నుడివిరి.

ప్రయాణము

సరోజినీదేవి వి అమ్మనుగార్లు నాగపూరునుండి యావలకు వెళ్లిరి.

* * *

మాలానాహజరతు మోహనిగారు

వీరి నింకను సబర్కత్తి చెరసాలలోనే యుంచిరి. విచారణ తేదీ నింకను నిర్ధారణ చేయలేదు. 124 ఏ, 121 శ్లెషుల క్రింద కేసు చేయబడును.

* * *

మధ్యరాష్ట్రములు

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

సభ్యులందరు రాజీనామాల నిచ్చుట

మధ్యరాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు స్థానికసంఘ సభ్యులు కార్యసంఘమువారిచేర్చుల నాతేపించుచు పత్రికలలో వ్రాయుచున్నందున కార్యసంఘసభ్యులును కార్యదర్శులు మున్నగు నుద్యోగులును గూడ రాజీనామాల నిచ్చిరి. రాజీనామాలను చదువుచు కొనగోరనను వారంగీకరింపనందున తిరిగి సభ్యులను యుద్యోగులను క్రొత్తగా ఎన్నుకొనిరి.

* * *

గుజరాత్వాలా న్యాయస్థానము

అసహాయవాదులకేసు విచారణ

విచిత్రప్రత్యుత్తరములు

పంజాబులో గుజరాత్వాలాలో జల్లామేజస్ట్రేటు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు, సభ్యులిద్దరిపై లేబడినకేసును విచారణచేసెను అతడు మొదటి ముద్దాయిని కొన్నిప్రశ్న లడిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్ర.—నీపేరేమి ?
 ఉ.—దెహరీలాలు. నే నీవిచారణలో కల్పించుకొనుట కంగీకరింపను.
 ప్ర.—నీతండ్రిపేరేమి ?
 ఉ.—దేశీయమహాజనసభ
 ప్ర.—నీకులమేమి ?
 ఉ.—భారతజాతీయవాది
 ప్ర.—నీవృత్తి ఏమి ?
 ఉ.—కాంగ్రెసు ప్రచారము.
 ప్ర.—నీవివాసస్థల మేది ?
 ఉ.—స్వరాజ్యమందిరము

(కారాగృహము).

(హతే మాతరం - లాహారు)

మహాత్ముని శిక్షాదినము

కోయంబుత్తూరు చెరసాల

శిక్షితు లుకవసించుట

18 వ తేదీని కోయంబుత్తూరు చెరసాలలోని శిక్షితుల చాలమంది ఉపసించిరి. వారట్లుపవసించినందులకు శిక్షగా యితివరకు వారి కియ్యబడిన ప్రక్క బట్టలు మున్నగు వానిని యుద్యోగులు తీసికొని వారిని క్రొత్తజయలుకు మార్చిరి. వాకిలో డాక్టరు రాజం, డాక్టరు శాస్త్రి, శ్రీయుత అనంతాచారి, రామారావు, వాసుదేవయ్య, రాఘవయ్య, తిరుమూర్తిశ్రేష్టి, నరసింహం, భూపతిగార్లు కూడ గలరు.

చౌరీచౌరాకేసు

పారిపోయిన ముద్దాయిలను థాకురు అహీరు, శ్యావు నుందరు (రాంపూరు) అనువారి నిద్దరినిగూడ పోలీసువారు పట్టుకొని 20 వ తేదీని కోర్టుకు తీసికొనివచ్చిరి. థాకురు అహీరు నేరము నొప్పుకొనెను. అతడు చాలమందిని గుర్తించెను.

ఆప్ట కొ దేశపువార్తలు.

వెస్టమరు, ఏప్రిల్ 20:— బొఖారా పరిస్థితులు— మద్యలో నున్నట్లు పెనామరునగరమునందలి ఆప్ట కొ దేశపులకు గాలివార్తలు వచ్చుచున్నవి. ఇటివల ఆప్ట కొ సమరములు బెరిగిపోయెననియు, బొఖారా రిపబ్లికనుకు వ్యాపించెననియు ప్రజలందరు సామాన్యముగ నమ్ముచున్నారు. బోల్షివిస్టులకు ప్రతిఘటము వహించి వారితో యుద్ధము చేయుచున్న వైస్రాయుకు ఎన్వరు పాసాగారు నాజుకులై పనిచేయునట్లు కదంతులు గలవు. క్రొత్తగా స్థాపింపబడిన బొఖారా రిపబ్లికులో అంతిమగుర్తు లేనవి ఒకవిషయమునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. బొఖారా రిపబ్లికు అధ్యక్షుడు ఉస్మాన్ ఖాన్ బాగారు ఎందుకల్లనో ఆప్ట కొనిస్థానములో కలెక్షుబోచ్చియున్నారట. నిజశితి అగమ్యగోచరముగ నున్నది. అనాదిగ మధ్యఅసియాలో వర్తకవాణిజ్యసంబంధ బౌంధవ్యములు గలిగియుండిన వర్తకులు ఈ ప్రయాణికులు చెప్పెడు కథలను విశ్వసించుటలేదు.

ఆప్ట కొనిస్థానములో నూతనముగ స్థాపింపబడిన “హజారి మోరఫ్” “ఖానబాదు” అను రెండు వార్తాపత్రికలలో సహా ఆప్ట కొనిస్థానములో నుమారు ఒక డబ్బక వార్తాపత్రికలు గలవు. “లండన్ లైటు” పత్రికా ప్రతినిధి యొక్కడు కాబూలు నగరమునకు వచ్చియుండుట వార్తాపత్రికలకు కొంత ప్రోత్సాహము కలిగించియుండ వచ్చును. దేశభివృద్ధికి రమగు సంస్కరణము లక్షదినము తెలిపిపోవుచున్నది. ఆంగ్లేయ ఆప్ట కొ సంధిమరతుల ఫలితముగలిగిన నూతన పరిస్థితులను గురించి మిలిటరీ, నేవిలెక్ట్రిసిటీలు ప్రజల కందరికి బోధించుచుండురు. ఆప్ట కొదేశములోనికి వెళ్లేవారు, అచ్చటనుండి బయట వెళ్ళేవారు రు 25 ల ప్రయాణపునీటిసామ్యము చెల్లింపవలసిగట్టు నిర్ణయింపబడినది. ఈమార్పు ప్రజాగీతాశమును కడుదులేదు. ప్రతిప్రయాణికుడు ఇట్టి మొత్తమును సహర్షింపవలెను గాని కూలివాండుమాత్రము రు 2 లనుమాత్రమే ఇయ్యవలెను. వాజిక్ స్థా.మునకు ఉత్తరమున కాంతియుత మగు పరిస్థితులు ప్రజలు చున్నవి. దక్షిణమున మాత్రము పరస్పరవిరోధములు గలతెగలు ఒంపొరులతో బోరుచున్నారు. ఆంగ్లరాజ్యమునుండి పట్టుకొని పోబడిన విదుగురుమనుష్యులు తిరిగి కదలిపెట్టుబడిరి.

మాంటూగుగారి శిలావిగ్రహము

భారత కాసనసభయందలి ప్రజాపక్షపుకార్యదర్శి యం.కె. డెడ్డిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ప్రజాపక్షపుకర్తవందలి సభ్యులు, ఇతరులు కొంతమంది మాంటూగుగారి శిలావిగ్రహమును (నడుమువరకు మాత్రమే) నిర్మించుటకు చందాలనిచ్చెదగని వాగ్దానము చేసియుండిరి. వారందరు వారిచందాలను ప్రజాపక్షపుకో కాళ్ళకూడు గిర్దారలాల అగర్వాలాగారు బాణ్ణిటవుక అల్లనాబాదు అనుచిరు నామాకు బంపబ్రాధితులు.

ముగ్గురు మరణించుట

16 రకు గాయములు తగులుట

ఏప్రిల్ 19:— గతదినము తెల్లానునందు ముగ్గురు చనిపోయిరి. 16 మందికి గాయములు కలిగెను. ఒకవీధి యంతయు తగులపెట్టుబడినది. 40 కాథలిక్కు వటుంబములు కరణములేక యల్లాడుచున్నది. ఈ ప్రదేశము మిలిటరీ వారి యధీనమున నున్నది. 18 వోవీడి గాంధు అరెస్టు చేయబడిరి.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలి వివరీకచర్య

తటస్థదేశముల అసమ్మతి

రహస్యవర్తలు

ఏప్రిలు 19:—రష్యాజగ్గము ఒడంబడికయందు రహస్య వర్తలు గలవని బాల్టిక్ రాష్ట్రముల ప్రతినిధు లనుకొను చున్నారు. ఈ రహస్యవర్తలందు జర్మను రష్యాలు పరస్పర సైనిక సహాయ మొనర్చుకొనుటకు యేర్పాటులు గావించు కొనెను.

పోలండు అసమ్మతి

ఏప్రిలు 18:—పోలండు ప్రతినిధులు సూతనయొడంబడికను అసమ్మతించి యెల్లప్పుడు రష్యా జర్మనీల కొక నోటును పంపుచున్నారు. పరాగు మైక్రినీ, బాల్టిక్ రాష్ట్రముల ఒడంబడికను దాము వ్యతిరేకముగ ప్రకర్తించునని వీరు యెల్లప్పుడు చూపుచున్నారు.

లాయడుబార్జి సమాధానము.

ఏప్రిలు 19:—ఒడంబడికవిషయము బ్రిటిషు ప్రతినిధులకు మొదటినుండియు తెలియునని జర్మను ప్రతినిధులు తెలిపి దానిపై లాయడుబార్జి గారు పరాగు పత్రికల కొక ప్రకటనను గావించిరి. బ్రిటిషువారు పరాగువారికి యెల్లప్పుడు సైన్యకార్యమును నొకప్పుడనియు యూరపునందు ఒక రధికబలవంతులగు నుండుటకు బ్రిటిషువారు రంగీకరింప నియు కాంతిస్థాపనమే బ్రిటిషువారి ప్రధానలక్ష్యమనియు లాయడుబార్జి గారు చెప్పిరి.

సమాధానము

మిత్రమండలి అయిదు రాష్ట్రములవారును ముందుగా రష్యాతో సంధిగావించుకొనుటకు ప్రత్యేకముగా రాయబారములను చర్యలను జరపినియు, ఆవిషయము తెలిసి జర్మనీ వారు ఆత్మరక్షకార్యము దాముగూడ రష్యాతో సంధి గావించు కొనిరనియు జర్మను ప్రతినిధి యగు డాక్టరు వర్తగారు చెప్పిరి.

అమెరికీయులు సంధి సంగీకరించుట

ఏప్రిలు 18:—రష్యా జర్మను ఒడంబడికయందు రాజకీయ సంబంధములు లేక ఆర్థిక సంబంధములే గలవు గాన సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము వారాయొడంబడిక సంగీకరించెదననియు నందువలన అమెరికా-జర్మను ఒడంబడికకు, నష్టము లేదనియు వాషింగ్టను నుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

మిత్రమండలికి జర్మను సమాధానము

మిత్రమండలివారు జర్మనులకు పంపినోటును జర్మను లీడినము సమాధాన విత్తరని రూటరు ప్రతినిధికి యెంబడెను. జర్మనులు ఒడంబడికను మిత్రమండలివారికి నివేదింతురనియు రష్యాను వ్యవహారముల చర్యయందు జర్మనులు పాల్గొనరాదని మిత్రమండలి యుత్తరవ్యత్యేయ రాదనియును ఈవిషయము సమావేశమువారి దరహు గలసి తీర్మానింపవలెను గాని మిత్రమండలివారుమాత్రమే నిర్ణయించరా దనియును ఆ నోటునందు గలదు.

మిత్రమండలివారి కేకాభిప్రాయములు గ నుండుట

ఏప్రిలు 19:—జర్మనులు రష్యానువ్యవహారముల చర్యించుటయందు పాల్గొనరాదని తీర్మానించుటలో మిత్రమండలివారిందరను ఏకాభిప్రాయములగు నుండిరి. జెనోవా సమావేశము వారిచే నేర్పాటు జేయబడిన సంఘములలో ప్రధానసంఘము నందు జర్మను లుండకపోయినను ఇంక మూడుసంఘములందు వీరుండురు. జర్మనులును రష్యానులును ఏమిజేసినను సరే సమావేశము జరిగితిరవలెనని మిత్రమండలివారు చెప్పిరి.

జర్మనులకు పంపిన నోటు నందు, జర్మనులు విశ్వాసపీనముగ ప్రకర్తించిన లాయడు బార్జి గారు చెప్పిరి. తాము మిత్రమండలి వారికి యెంబడుటకు నేమియు నొనర్చలేదనియును ఈ యొడంబడికవిషయము ప్రారంభము నుండియు బ్రిటిషు ప్రతినిధులకు తెలియుననియు ఈ చర్యలందు వారుగూడ పాల్గొనిరనియు వారిచేయబడుచున్న తెలిపెద మనియు జర్మను ప్రతినిధులు చెప్పిరి.

త్వరలో సమాధానము కుదురవచ్చును

ఆంగ్ల జర్మను ప్రధానమంత్రిల సమావేశము

ఏప్రిలు 19:—జెనోవానుండి యొక అసభికార ప్రకటనము గావించబడెను. జర్మను ఒడంబడికను గురించి చర్చించుటకు లాయడు బార్జి గారును డాక్టరు వర్తగారును సమావేశ

మగుటని తెలియజేయబడెను. లాయడు బార్జి గారు యొడంబడికను వివిధములనుండి గాగోరవనియు వర్తగారుండుటకు సమ్మతించునట్లు గానించుచుండెననియు తెలియుచున్నది. డాక్టరు రథెనోగారు మాత్రము ఇందుకు సమ్మతించుటలేదు.

పాయింట్ కేరుగారిసితి

టార్జ్యగారు పాయింట్ కేరుగారి కొక లేఖ వ్రాసిరి. పాయింట్ కేరుగారు ఏప్రిలు 1 వ తేదిన, జెనోవా సమావేశమున సూతన యొడంబడికల చర్చింపవలయు నట్లు చర్చించిన యెడల పరాగువారు రందు పాల్గొనవలయు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఇప్పుడందులకు వ్యతిరేకముగ ప్రకర్తించుచుండుటచే పాయింట్ కేరుగారియందు తపకు సమ్మతము లేదని చాంబరునందు తీర్మానమును యెత్తుమని వారు లేఖయందు చెప్పిరి.

రష్యనుల ప్రకటన

ఏప్రిల్ 19:—రష్యాను ప్రతినిధి యగు లిట్విన్ స్టాఫుగారు ఒడంబడిక విషయమై యొక ప్రకటనను గావించెను. ఒడంబడిక సంపూర్ణముగ ప్రకటింప బడెననియు పరస్పర సైనిక సహాయమును గురించి మరెట్టి యొడంబడికను గావించుకొన లేదనియు నందు యెంబడెను.

జర్మనులు రష్యానులనుండి దనుకు రావలసిన దానిని వదలు కొనిరి. ఈ భాగమునకు నష్టపరిహారసంఘము వారంగీకరింపరని చాలమంది దలచుచున్నారు.

పరాగువారి అభిప్రాయము.

ఏప్రిలు 19:—జర్మను యొడంబడికనుగూర్చి పరాగు ప్రతినిధి యగు బార్జోగారు ఆంగ్ల పత్రికల కొక సందేశమందిరి. అందువా లిట్టచెప్పిరి. ఇటీవల సంభవించిన విషయములను గురించి నేనెంతమాత్రమును విచారించుటలేదు. ఇందువలన మిత్రమండలివారియొక్కయు లిట్టిల ఎం. పి. టి వారియొక్కయు సంఘీభావము నువ్యక్తమాయెను. ఇట్టి సంఘీభావమే ఈ జెనోవా సమావేశమును జయప్రద మొనర్చును.

బ్రిటిషు ప్రతినిధి ప్రాయములు.

ఏప్రిలు 19:—ఉదయపు పత్రికలలో చాలభాగము మిత్రమండలివారు జర్మనీ యెడల నవలంబించిన పద్ధతి చాల క్రూరముగ నుండెనని దలచుచున్నది.

రష్యానుల యెడల నెట్టి చర్యను తీసికొన లేదని టైమ్స్ పత్రిక నిందించుచున్నది. ఈ యొడంబడికయందు జేమయు తప్పు లేదని ఇండిపెండెంటు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

తటస్థదేశములు

జర్మనుల కనుకూలముగ నుండుట

ఏప్రిలు 19:—జెనోవానుండి డెయిలీ మెయిలు పత్రికా ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—జెనోవానుండి తటస్థదేశము లన్నియు జర్మనీని బలపరుచుట గమనింపదగిన విషయము. మోటా (స్విట్జర్లాండు) బ్రూటింగు (స్విట్జర్లాండు) గార్మను, డెస్టార్ ర్యూ, హోలండు, నార్వే, స్పెయిను, ప్రతినిధులు జర్మనీని బలపరుచుచుండిరి. రష్యావ్యవహారముల చర్చించుట కేర్పరుపబడిన సంఘము నా పి. వై. చి. రష్యావ్యవహారములను చర్చించుకార్యము నకు లాయడు బార్జి గారు తన బసయందు కొంతమంది నేయాహ్వనించుటకు పూర్వవిప్రతినిధులు నెట్టి చర్య ఆక్రమ మనియు ప్రభువ సంఘమువారిని వెంటనే తిరిగి యాహ్వానింపవలెననియు వీరు అభ్యర్థులగు ఫాక్టాగారిని కోరియుండిరి. సమావేశము భగ్నముగా తుండ నుండుటకు గాన తా మిట్లుగోరుచుంటిమని వైకి తెలుపుచున్నాను. గరిమహాస్థాన మిచ్చితిమని తమవ్యాప్తినించి మిత్రమండలివారు తమతో సంప్రదింపవలెనని జర్మనీని చర్యలనుండి వేడల దరుముటవలన వీరికి కోపమువృద్ధిచెను. సమావేశము భగ్నముగా నూతన లింకును గలవు.

సమావేశము భగ్నమగునా?

ఏప్రిలు 19:—టైమ్స్ పత్రికా సంపాదకులగు విక్టో హాము స్టీడుగారు జెనోవానుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—మిత్రమండలి జర్మనీపై దీనుకొనిన చర్యయందు తటస్థదేశముల వారిలో సంప్రదింపక పోవుటచే, ఈయొడంబడికపై జరుగబోవు చర్యయందు ఫలితము లెట్లుండునో తెలుపుట కష్టము. ఇందువలన సమావేశ కార్యక్రమమునకు చాలభంగము గలిగెను.

ఇటలీవారాప్రతికల సలహా

జర్మనులవలెనే ఇటలీవారుగూడ రష్యాతో ప్రత్యేక సంధిని గావించుకొనవలెననియు లేకపోయినయెడల రష్యా ఆర్థిక కృతనిర్మాణము బస్మరీ చేతులందుమాత్రమే బడుననియు ఇదివరకు రష్యా జర్మను యొడంబడిక లింకుల కనుకూలముగ నున్నవనియు ఇటలీ వారాప్రతికలు ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుచున్నవి.

భారతదేశమునంపలి పన్నులు

ప్రపంచములోని కెల్ల చాల తక్కువ

ఓడ్యయగుగారి ప్రసంగము

ఏప్రిలు 19:—భారతదేశమునంపలి పన్నులు (క్రొత్తపన్నులు) కిందిచుటకు నిరాకరించుటకు గూర్చి సర్. మైకేలు ఓడ్యయగు గారు “డెయిలీ టెలిగ్రాఫు” పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—ప్రపంచములోని కెల్ల భారతదేశమునందే పన్నులు చాల తక్కువ. 1920 సం॥ న భారతదేశమున తల 1 కి దు 5-10 అణాలవోలన నుండెను. మెసపొటోమియానుందు తల 1 కి 2 సవరణలు ఇంగ్లండునందు తల 1 కి 22 సవరణలు. భారతదేశమునకు 3380 ల తల సవరణలు జాతీయ ఋణమునా త్రమే గలదు. ఆ న గా తల 1 కి 31 పిల్లలకుల చొప్పున పడును బ్రిటనునందు తల 1 కి 200 సవరణలు చొప్పుననుండును జాతీయ ఋణమునందు 2 వంతులు ప్రతిఫలము కచ్చుకార్యము లందు వెచ్చించ బడెను. ఇదంతయు జూడగా, భారతదేశమునందు రాజకీయకాంతి మాత్ర మున్నయెడల, భారతదేశమే సరియగు ఆర్థిక పరిస్థితులలో నున్నదని చెప్పవచ్చును. భారతప్రభుత్వ మొత్తము ఆదాయమునందు నూటికి 20 చొ॥ న మాత్రమే నైనిక కాఖికింద వ్యయ మగుచున్నది. దీనికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ఆదాయములను గూడ జేర్చుకొనెడల సైనికవ్యయము తల 1 కి అక్రమ చొప్పున పడును సివిలుకాఖయందు వ్యయము తగ్గించుటకు చాల వీళ్లుగలవు. భారతదేశమునందు అల్ల వెన్నలను చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును. భారతప్రభుత్వమునందే చాలకాఖలు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారి వశ మొనర్చబడెను. అందుచే రాజకీయనిధి గారికి ఏడుగు కార్యనిర్వాహక సభ్యులవునందు లేదు వీరిలో నొకొక్కరికి సాలకు అయిదువేల సవరణలు జీతమీయవలయును. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు సంస్కరణలు వచ్చిన తరువాత గమిత దుర్యయ మొనర్చుచున్నవి. ఈ ఆర్థిక చిట్కలను వదులు కొనుటకు ధనికులగు వారివైశిష్టికముగ పన్ను విధించుటయే ముఖ్యమగు మార్గము.

ప్రాచ్యుత్తరదేశములు.

ఏప్రిలు 19:—సిరియా, పేలస్తైను, ట్రాన్స్ జోర్డోనియా లయందు పరిస్థితులు క్లిష్టముగ నున్నవని కెయిరోనుండి వచ్చు సమాచారములవలన తెలియుచున్నది. ఈ ప్రదేశములందు మహమ్మదీయుల న రెస్తు జేయుటచే ప్రజలు పరాగు వ్యతిరేకకార్యాటముల గావించుచుండిరి. జోర్డాను, బ్యారీ, బీరటు, డెహస్కనులందు కొన్ని అల్లరులు జరిగెను. సిరియనుల ఒత్తిడివలన పరాగువారు జాతీయమండలి వేడలి పోవలసివచ్చెను. హోముస్ నకు సమీపముననున్న పరాగు పటాలములను డెహస్కనులు ఎదిరించిరి.

మనిలాయందు అగ్నిప్రమాదమువలన 200 గృహములు పరశురామప్రీతి యాయెను.

జపాను-నైబేరియా

జపాను సైన్యముల నంపుట

ఏప్రిలు 19:—నైబేరియా ప్రభుత్వమువారును జపాను ప్రభుత్వమువారును ఇటీవలజరుపుచున్న రాయబారముల విఫలములాయెను. అందుచే జపానువారు నైబేరియాను సైన్యముల నధికముగ కంపుచున్నారు.

రాయబారములు విఫలములగుటవలన జపాను ప్రభుత్వమువారి యాదేశములందు మాన్యు కలగ లేదనియు జపాను వారు నూతనముగ పంపిన నేలను ఇదివరకక్కడనున్న నేలను విడుదలజేయుటకు పంపబడెననియు జపాను ప్రభుత్వమువారు పకటించిరి.

సమీపప్రాచ్యము

కెరల్లికులు సమావేశము సంగీకరించుట

ఏప్రిలు 19:—ఆంగ్లోరా ప్రభుత్వమువారు సంఘము సమావేశమునకు సమ్మతించి రనియు తాత్కాలిక సంధి విషయమును తీరగ్గుచించిరనియు కాన్స్టాంటి నోపిలునుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

నష్టపరిహార సంఘమువారు, నష్టపరిహార తీర్మానము నిమిత్తము జర్మనులు విదేశములందు ఋణములుపుచ్చుకొనుటకు వరతులను నిర్ణయించిరి.

యేలము అమ్మకము చెన్నపురి హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 817/1920.

వాది:- ఎల్. చూరు రంగనాథం శెట్టి.

ప్రతివాది:- ఎల్. చూరు రంగయ్య శెట్టి, మరియు.

6-2-1922 వ తేదీన జారీ అయిన కోర్టు ఉత్తర్వు ననుసరించి ఈ క్రింద తెలుపబడిన గృహమును, నేలను 1922-వ సంవత్సరం మే నెల 20-న తేది తనివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు అత్యుత్తమ నోటిసులలో తెలుపబడిన పరస్పర ప్రకారము సదరు గృహము వద్దనే రిజిస్టరుగారు బహిరంగ యేలము చేసి అమ్ముచును. సదరు నోటిసులు కావలసినవారు ఈ దిగువ ప్రేరాలుచేసిన వారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన వారి ఆఫీసునందు పనిచేయు దినము లలో పగలు 10 గంటల 30 నిమిషములు మొదలుకొని సాయంత్రము 4 గంటల 30 నిమిషముల వరకు సదరు గృహమునకు సంబంధించిన దస్తావేజులు కచ్చితా పరీక్షించవచ్చును.

15-4-1922.

మొదలైన

జూరీలను, అడ్వాకేట్ల పీఠిలో నుండు నెం 16 ఏ. రు గృహము, నేల సదరు గృహమునకు ఎల్లలు:- ఈ తర్రమున అడ్వాకేట్ల పీఠి, దిక్షిణమున ప్రాంటిక్ ముత్యా మొదలి పీఠిలో నుండు నెం 27 రు గృహము, పడమర సి. వెంకయ్య, పి. అయ్యన్న శెట్టిగార్ల గృహములు, తూర్పు ప్రాంటిక్ ముత్యా మొదలి పీఠి, ప్రాంత సర్వే 4816, 4817 నెంబరులు, రీసర్వే నెం 6779 రు, కత్తెరు సర్వీకెట్టు నెం 5080 రు గలది. వద్రాసు - వెంగలబ్బయ్య శిశిప్రేక్షనులోను రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ అమ్మరిస్టేన్ చార్జిలో నున్న చెన్న రాజధానిలోను నవ రిజిస్ట్రేషనులోను చేరినది.

2 నేలలు, 906 చదరపు అంగుళములు గలవు.

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము, బి. ఏ., బి. ఎల్.,

హైకోర్టు వకీలు.

రిజిస్టరు ఆఫీసు, 117 ఆర్మీనియస్ పీఠి, మదరాసు.

నోటిసు

బెజవాడ డి. ము. కో. ఫయిల్

O. S. 169
1922

సూరా శీతయ్యవగయిరాలువాండ్లు

తూముక్తయ్య వగయిరాలు ప్రతివాదులు.

కృష్ణా డి. రిటర్నాను యురిజిడ్జరీ యిలాకా గోసవీడు గ్రామములోని ప్లయింటు పెక్కులు దాఖలు

- (1) డి. నెం 300 రు, రు. 31-8-0 లు కిస్తుగల య 11-50
- (2) డి. నెం 288 రు, రు. 15-2-7 లు కిస్తుగల య 7-58
- (3) డి. నెం 290 రు, రు. 20-6-1 లు కిస్తుగల య 7-58
- (4) డి. నెం 298 రు, రు. 27-1-11 లు కిస్తుగల య 13-56

వెర 107-2-7. మొత్తం య 47-83 పెంట్లు

గ్రామ సాముదాయపు బీటి భూములయందు వారుల యొక్క యు 1 to 10-17 to 20 ప్రతివాదుల యొక్కయు గోసవీడు వారు గంగాదేవిపాడు గ్రామ యానందం యిరులకు ఆంకల ప్రాప్తిన మొదల మేపు కొనుటకు మూలము కలిగియున్న జాయంటు హక్కు భుక్తములను స్థిరపర్చించి అందుకు భంకరము కలిగిలాగున బెజవాడ డి. మునపు కోర్టువాు O. S. 169/1919 లో ప్యాసు చేసిన డిక్రితో అండ్ వాయిట్ అని డిక్లేరు చేయించుటకు ఆప్రా. ఆర్డరు 1, రూలు 8 ప్రకారం గంగాదేవి పాడుగ్రామస్తులందరి టాపున రిజిస్ట్రేషన్ చేయించి కౌన్సిలీలో వాడులు పర్మివట్ యొంది యా దావాను దాఖలుచేసారు గనుక యా దావాలో మిగిలిన సదరు గ్రామస్తులలో యవరయిన వారుగా గాని ప్రతివాదులుగా గాని చేరి వాదన చేయదలచుకున్నవారు ది 15-6-22 తేదీన బెజవాడ డి. మునపు కోర్టులో హాజరయి రిజిస్ట్రేషన్ దాఖలు చేసుకోవలసినది ప్లయింటు నకిల్లు పెక్కు క్లక్కులకు వారుల తప్పున దాఖలు తలపాటి వెంకటేశ్వరావు వంతుల గారి వద్ద యివ్వబడును.

బెజవాడ } తుర్ల పాటి వెంకటేశ్వరగారు,
19-6-22 } వారుల తరపున కాకేరీ.

బొంబాయి పాశ్చాత్యసభ సంస్కరణములు

బొంబాయిలో పాశ్చాత్యులు సమావేశమై రాష్ట్రీయ పాశ్చాత్యసంఘము నేర్పరుచుటకు తీర్మానించిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల విషయమున ప్రభుత్వమువారి విశ్వాసమునకు పాత్రులగువారిని సభ్యులనుగా నియోజింపలేదు. మ్యానిసిపలు బోర్డులు మున్నగువానిలోగూడ ప్రాతినిధ్యమును సమకూర్చు కొనవలెనని వారు తీర్మానించిరి.

డిలాహా మాత్యకేసు,

కీ. శే. డిలాహా సత్తిభులపక్షముల చేయబడిన సివిలు దావాలో నిరపక్షములతోను సంగ్రహించి రెండులక్షల రూపాయలకు సింగంపట్టిమారు జమిందారు ఇయ్యవలసినట్లు హై కోర్టుముఖ్యన్యాయమూర్తి నిర్ణయించెను. మొత్తమున రెండువాయిదాలలో అనగా ఏప్రిల్ 20 తేదీలోపుగన, రెండవ వాయిదా మే 5 తేదీలోపుగన నీయవలసిన నిర్ణయింపబడిన. ప్రతి 5 దిన మయమునకు చెల్లింపవలసిన డిలాహా పక్షమున పి. డబ్ల్యు. పార్సీడిగారు ఆర్. సి. ఎం. స్ట్రీట్స్ గారును ద్రవ్యము నిష్పేష వలసినదని ముఖ్యన్యాయమూర్తి సర్ది అట్టి పెట్టుకొనిరి. మొత్తము నీయవలసిన దని ముఖ్యన్యాయమూర్తి యూర్తి యూర్తి యూర్తి వుచేసెను. మొత్తము లో మూడువ భాగమును డిలాహా వితంతువునకును మిగిలిన రెండుభాగములను డిలాహా మైదనకుమారునిపేట యంగ్లాండులోని ఆఫీసులకు స్ట్రీక్ చెల్లింపవలసినట్లు నిర్ణయింపబడిన. ప్రతివాదిపక్షమున నెవరును వాదించలేదు.

కడంబూరు కుమారజమిందారుపక్షమున డాక్టరు స్వామినాథను వాదించెను. కాని ఓడిపోయెను. ఖర్చులుగూడ భరింపవలసినవైనను.

ముప్పదియిద్దఱు మంత్రులచరిత్రము

అచ్చటచ్చట రత్నములవంటి చాటుపద్యములుగలవు. నేటివరకు లభించిన చరిత్రప్రమాణము లనుసరించి వ్రాయబడినది. ౦-౧౨-౦

ఆంధ్ర పదపారిజాతము ౧౦౦ పుటలు

కలికోబైండు. అకారాది నిఘంటువు	3-౮-౦
నిత్యకర్మాప్తకము సస్వరాంధ్రప్రయోగం	౧-౦-౦
అందఱకు అత్యావశ్యకమయిన మత గ్రంథము కలికోబైండు	౨-౮-౦
మంత్రపుష్పత్రయము:-సస్వర విద్యారణ్య భాస్కరాంధ్ర ధీకాతాత్పర్య సమన్వితము	౦-౪-౦
సూర్యసమస్కారమంత్రములు డిటో	౦-౮-౦
సదాచారము డిటో డిటో	౧-౮-౦
సంధ్యానందనము డిటో డిటో	౦-౪-౦
శారీ తులసీ సంతానగోపాలపూజలు శ్రీ పురుషలందఱకు అన్నిజాతులవారికి అత్యావశ్యకమయినది	౦-౪-౦
గోత్రప్రవరసంగ్రహము	౦-౮-౦
బంటిమిట్టరఘువీరశతకము:-అయ్యల రాజు త్రిపురాంతక మహాకవి ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రింపబడి యుండలేదు.	౦-౪-౦
ఆర్యవిద్యారహస్యము వచనము	౧-౦-౦
ఈశ్వరదర్శనము సూత్రము వచనము	౧-౦-౦
సంఖ్యాగణానుప్రకాశిక:-సకలకాత్రము లకు సంబంధించిన విషయములు - సంఖ్యా క్రమముగ నిండు వివరింపబడియున్నది.	౧-౦-౦
త్రివర్గప్రదీపిక:-అర్థకాండము తిరుక్కురళు అనుద్రవిడగ్రంథమునందలి రాజనీతిమాత్రమీ కాండమున గలది. అందరు చదువ దగినది. టీకాతాత్పర్య విశేషార్థములు గలది.	౨-౦-౦
సనత్కుజాతీయము, శంకరభాష్యము ఆంధ్రటికాతాత్పర్యములు గలది.	౧-౦-౦
౦-౮-౦ వెలకు తక్కువ గ్రంథము వి. పి. పంపబడదు.	
(3) క. మార్కండేయశర్మ, కీర్తనాను, మదరాసు.	

శ్రీ రామకృష్ణవరమహంస శిష్య సంఘము

అధ్యక్షుని నిర్వాణము

శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి సిద్ధికోంచుట

జగద్విదితులు జగద్వంద్యులగు శ్రీ రామకృష్ణవరమహంసు స్వయముగ నేమిచి గురుపదేశమును బడసినవారును శ్రీ వివేకానంద స్వామికి సహా తీర్థులును శ్రీ రామకృష్ణ శిష్యసంఘమున కధ్యక్షుడు నగు శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వామి యీ నెల 10 వ తేదీరాత్రి 8-45 గంటలకు కలకత్తా నగరమున కీర్తిశేషులైచి వినుటకు చాల చింతిలుచున్నాము. రామకృష్ణమండలికి త్రిమాత్రులనందగిన పరమహంస వివేకానంద బ్రహ్మానందులు ముగ్గురునుగూడ ముక్తిసొందరి. ఇటీవలనే బ్రహ్మానందస్వామి చెన్నపురికిచ్చి కొన్నిరోజు విదలునందరి పూర్వాశ్రమమునందుబ్రహ్మానంద స్వామి కథలు మహారాజసిపిలు బడుచుండెను. ఇతడుపరమహంసకు మానసపుత్రుడు ఒకనాడు కాళికాదేవి పరమహంసస్వామి కృష్ణమున కడవిడవిలోని కొకవిడ నిచ్చుచున్నాను ఆతరువాత మానసపుత్రుడని మఱువ పరమహంసరవద నార విందయై నుడివెను పిమ్మట నా బాటలు రకలు (బ్రహ్మానంద స్వామి) దక్షిణేశ్వరమునకు వచ్చి పరమహంస స్వామిని సందర్శింపగానే ఆతడే కాళికాదేవి నిశ్చేదించిన బాలుడని పరమహంస స్వామి గ్రహించెను. పరమహంసకా బాలుడు వాత్సల్య రసాధార భూతుడై యుండెను. బ్రహ్మానందస్వామి సుగుణసంపదకు వివేకానందస్వామి ఆధికానంద భరితుడగు చుండెను. మాతృ స్వరూపిణి యగు పరమహంస పత్ని భౌతిక శరీరమును విడిచిపెట్టి వశతత్వము మాత్రమే యైగది. ఇంతలో మరల బ్రహ్మానందస్వామి పరమపదించుట తటస్థించెను. రెండువత్సరముల క్రితము పరమానందస్వామి పరలోకమున కేగెను.

వైనా కలహములు

ఏప్రిల్ 19:-కెనరలుఛాన్స్లొలనుగారును, పుష్పేపుగారును పోరాటములు తప్పకని ఇదివరకే విధింపబడినవి నుడువుచుండిరి. వెకింగునం దుదేక మధికముగ నున్నది. వైనా బ్యాంకులలో నుండి ధనమును దీసికొనుటకు ఖాతాజారులు మాగురుండిరి.

వెకింగునం దాహారపదార్థముల కొని నిలువజేయుటకొక ప్రజలసంఘ మేర్పాటయెను.

విరిషుపరిస్థితులు

చెల్వాన్లు పోరాటము

ఏప్రిల్ 18:-గత 24 గంటలలోను చెల్వాన్లునందు పోర్ల సువారిని ప్రజలగుంపునకు పోరాటము తీవ్రముగ జరిగెను. ఇందు అధమము 20 వంది హతులు తుతగావులుఉందురు. గుంపులు 15 గృహములకు ఆగ్నిదరికొల్పిరి. వైసికులు మరణింతుల నుపయోగింపవలసి వచ్చెను.

కుష్టు, బొల్లి, త్తయ, మధుమేహము, పుంజనవామి, సెగ, మూర్ఛ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ రోగము పక్షవాతము మొదలగు నం పూచీవైసి కుదిర్చబడును.

గుణమిచ్చిన మీదట నొమ్మిచ్చుట

అపురూపములగు ఓషధుల మహాత్మ్యములు పర్యత వాసులగు కోడులు వగైరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నారు. వాటిని వాడనద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయములకు లోనై నేర్పుచు ని, పరశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము మాదగ్గనుండి బౌద్ధధర్మము నేమిచు కోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొద్ది వాయిదాలవైసి సామ్యుత్తయ్యవచ్చును. అట్టివాడుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదరవచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యుమియు నియ్యనవసరములేదు. ఈ తర్ర ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బౌద్ధధర్మములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222) వి. ఎస్. రాజా. దీర్ఘామయనిర్మూలనాయుడు } దీర్ఘ వ్యాదులకుఘనమైన భీమునిపట్టణము. } ఆయుర్వేదవైద్యులు.

ఖద్దరు వద్దనుట

18-4-22 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కద్దరువద్దని బోధించు ముక్రింద శ్రీయుత వేదవర్ణ సుబ్బరాజుగారు, చుట్టపా వ్రాసినవ్యాసము, పూర్తిగా చదివితిన:-

నా కంఠయు వింత కొలుపునున్నది ఏనునగా, సదగు పురం తహసీలుదారువా గగు, శ్రీనందూరి సింహాద్రి డ్యులు వారు యేలురుగా తహసీల్దారు యుద్ధోగము నీను ఒకపర్యాయము, వారియింటికి వెళ్లుట తటస్థించినది. యే శ్రీవారున్ను, నేనున్ను, వాన్ కోరిపడవనునుంచి, ముచ్చటించుటగా కద్దరుగురుంచి శ్రీవారు, చాలా దాసియనుచు స్తోత్రముచేయుచూ నేను అశీనుట వెళ్లుట యు లో గాక మిత్రకాలములో నేనున్నా, నాకుమాన్యున్న గుడ్డయే, వాకుదున్నానని శ్రీవారు చెప్పయి, కుమా తాలూకు, కద్దరుబట్టలను, నాకు కనపర్చినారు. అట్టి శ్రీవారు పప్పుడు కద్దరుబట్ట నువరెగించు రహితులను భయపెట్టుట, నే వి మ య మ. వి న గా, స్వ లా భా చే తు యు షో ప్రమాదమ ఆపేక్షచేయిట్టిబోధలు చేయుచున్నానని హాసించుచున్నాడు; గాని వానికి మనస్సులో కద్దరుయందు భిక్షాసము లేక గాను. వారు కద్దరు నువరెగించుట మాని యుండరని. గూడా నానమ్మక కాన సదరు రహితులలో మెంకయినా శ్రీ తహసీల్దారు వారియింటికి వెళ్లి చూచిన యెడల కద్దరుబట్టలు తప్పక కనపడగలవు, అని నా నమ్మక అటుపయన ఆయనను మనోదరు రహితులు భయము విడుతు రుగాక యని నమ్ముచున్నాను - సనీర్ ఆహ్వాద.

తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

16-వ తేదీన తెలుగు జాతీయవిద్యాలయములో సమావేశమై తాలూకాసంఘముచాతు చేసిన తీర్మానములు.

1. వెంటనే, అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి, కోశాధిపతితో కూడుకొనిన ఫిర్కా-కాంగ్రెసుసంఘమును ప్రతిఫిర్కాలో ఏర్పరుచుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. గ్రామసభ్యుల పావలాచందా లన్నియు ఫిర్కా-కాంగ్రెసుసంఘమునకు చెందవలయును. అలా ఫిర్కాసంఘములు తేలిపోట్ల, ఆ పావలా లన్నియు తాలూకాసంఘమునకు చేరవలయును.

3. ఈ క్రిందివారు తాలూకా కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుగా నెన్నుకొనవలెనని.

- 1. దాట్ల చిన్ననీలగిరిరాజుగారు అధ్యక్షులు పెనుమంట్ల 2. నందూరి పార్థసారథిగారు కార్యదర్శి:—తెలుగు 3. నూరంపూడి చినవెంకట మామయ్యగారు:—ఆత్తిలి సహాయకార్యదర్శి 4. నొడ్డిపట్ల సర్వేశ్వరరావుగారు కోశాధిపతి తెలుగు 5. క తావి అమృతరావుగారు వడ్డూరు 6. కామిరెడ్డి వెంకటనరసయ్యగారు పడాల 7. సత్తిరాజు సీతారామమూర్తిగారి పడవర విష్ణురెడ్డి 8. ములుగుట్ల రామమూర్తిగారు మంచెలి 9. నూలు ముకుందంగారు రేలంగి 10. ఇకటూరి వీరసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఏలేటిపాడు 11. చెరుకుపల్లి శ్రీమన్నారాయణమూర్తిగారు తామరాడ 12. ఖండవల్లి అమ్మి రాజుగారు ఖండవల్లి 13 తాడిమేటి వటుంబశాస్త్రిగారు నిడదవోలు.

4. వై కార్యనిర్వాహకవర్గము మాసమున కొకసారి తప్పక వివిధఫిర్కాలో నున్న గ్రామములలో సమావేశము కావలెను.

5. ఈ క్రిందివారు ఫిర్కా-ప్రచారకులుగా పనిచేయుటకు ఆమోదించడమయినది.

- (1) తెలుగు ఫిర్కా:—కొవ్వలి రామచంద్రరావుగారు. 2. జమ్మిడిఫిర్కా:—మానాప్రగడ వెంకటరత్నంగారు. 3. వెంటపాడు ఫిర్కా:—చందూరి రామమూర్తిగారు. 1. ఖండవల్లి ఫిర్కా:—గోనెళ్ల సీతాపతిగారు. 2. పెనుమంట్ల ఫిర్కా:—మొక్కరాల కనకదుర్గయ్యగారు 3. దువ్వెఫిర్కా:—వత్సవాయి రామరాజుగారు.

మిగత మూడుఫిర్కాలకు ప్రచారకులను ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. ప్రచారకుని 1-కి 25 రూపాయలు వేతనము ఖర్చులు కలిపియచ్చుటకు నిశ్చయింపబడినదిగాన, పనిచేయు సమకల్పన మాత్రసేవకులు తాలూకాసంఘమునకు దరఖాస్తులను పంపకోవలెను.

నందూరి పార్థసారథి

తాలూకాసంఘకార్యదర్శి

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

౧౯౨౨ సంవత్సరము జనవరి నెల మొదలు మార్చి నెల ఆఖరువరకు నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘపు జమాఖర్చు లెక్కజమ

Table with 2 columns: Description of expenses and Amount. Rows include items like 'సంవత్సరం దీసంబరు నెల ఆఖరు వరకు నిలువ రొక్కం', 'రాటములు, దూది, విక్రయం బాపత్తు వనూలు', 'తెలకొనిధి, (ప్రత్యేకనిధి) వస్త్ర రా వనూలు ఇతర వనూలు', 'లోగా నూలు కొనుగోలు చేయుటకు గాను యిచ్చిన వైకం వాళ్ళు', 'కాంగ్రెస్ కస్త్రాలయమునూడి వస్త్రముల విక్రయం బాపత్తు జమ వచ్చింది', 'కనిగిరి నేతకాల వస్త్రముల విక్రయం బాపత్తు జమ వచ్చినది', 'ఇతర చిల్లరలు'.

మొత్తం. ౨౯౦౯-౧౪-౧౦

ఖర్చు

Table with 2 columns: Description of expenses and Amount. Rows include 'కార్యస్థానపు ఖర్చులు', 'ప్రచారకుల జీతములు భత్య ఖర్చులు వస్త్ర రా తాలూకాసంఘములకు యిచ్చినది', 'విచ్చికభటులకు కట్టించిన చొక్కాలకు గాను', 'తెలకొని విద్యాలయమునకు యిచ్చినది', 'ఇతర చిల్లరలు'.

మొత్తం. ౨౦౯౫-౨-౦

Table with 2 columns: Description of expenses and Amount. Rows include '౧౯౨౨ సంవత్సరం మార్చి నెల ఆఖరువరకు నిలువ రొక్కం'.

మ.రా:— ప్రచారపుఖర్చు మొత్తములో యీ మూడు నెలలకేగాక లోగా నిలువనూ నుండిన జీతములు వస్త్ర రా చేరి యున్నవి. విచ్చికభటులకు కట్టించిన చొక్కాలకు గాను కార్య నిర్వాహకసభవారి తీర్మానము ప్రకారము భిక్షాఫత్ సంఘము వారికి ఉచితముగా యిచ్చిన సగం పోష మిగత దుస్తులూప మన ఆశీసుతో జమవున్నది.

కొ. పార్థసారథి అయ్యంగార్.

జిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

అమృతాంజనము

అన్ని మెప్పులకును లోకోవిఖ్యాతమైన మందు

Table with 2 columns: Description of benefits and Amount. Rows include 'అలమెప్పుల దురదను', 'మాన్యును తగ్గించును', 'వాపుల వేలకువేలు', 'రూపుమాపును విక్రయము', 'చక్కని కబ్బితో నెల 0-10-0 లు'.

దంతచూర్ణము

వెల కబ్బి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేక.

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుటయును. నోటి దుర్బంధములేక యుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు

వేలకువేలు కబ్బాలు చిక్రయము వెల 0-6-0.

రాజరాణి గుర్తుల తామరతైలము పూరినాశకము లగు చాల మంచిమందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. అనేకయెండనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నార దీనిని రాచిన మంటయుండిను. చర్మము నలు వెక్కడు. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆటసితిల. అశీనుగు గారు ఆవటికి 1-... ౧౦౧ ౧౦ తేదీన కెల్లి ప్రజలను కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చేరవద్దనియు కద్దరుబట్టలు కట్టవద్దనియు చందా పావలాలు నీయవద్దనియు అటుచేసిన యిదివరకు వారికియే మీకును బట్టననియు హితోపదేశము చేసెరట. అట్టి గయతుల పాలములకు నీరు సస్థలు కావడదనియు తెలిపించెరట. దేశీయసోదరులకు తీవ నాథాగము కలుగజేయు కద్దరుప్రచారము మాడదనుట యెట్టి ప్రజాతేనుకరమగు కార్యమో అగమ్యుటలేదు. వీరిద్వష్టిలో కద్దరును ధరించు పే రాజుద్రోహముగాకన బతుకున్నది కాబోలు. అంతటితో తృప్తిచెందక గ్రామసావధి గోడలమీద “గాంధీ మహాత్మ్యుడై” అనియు “లోకమాన్యకై” అనియు వ్రాయబడి యుండగా ఆ ఆక్షరములను చెరిపించివేసెరట. వీరిచ్యవలన ప్రజలు పట్టుదల ద్విగుణీకృతమయినదని తెలుపుటకంతయు సంతసింపుచున్నాము.—యథాథావాది.

తెనాలి రైలుప్రేషను దుస్థితి

తెనాలి ప్రేషనులో ప్రయాణికులస్థితి ఒక దురదస్థిగా నున్నది. ప్రతిరోజు ఉదయం 7 గం నాల్గురైళ్లు కలియును. ఘూరూ 15 నిమిషముల కంటె ఎక్కువసేపు ఆగవు. టిక్కెట్లూతీసుకొనుటలో ప్రయాణికుల యశస్ ఇంతి అంత యని చెప్పనలవి కాదు. ఒక ఆర గంట ముప్పాపుగంట కాలములో వందలకొలది ప్రయాణికులకు టిక్కెట్లు అందవలెను. పెద్దపెద్ద ఉద్యోగములు మూడవక్లాసు టిక్కెట్లుఅయినా మొహమాట పెట్టి లోనికిపోయి తెచ్చుకొందురు. పాపము యే అశీకారము లేని సాధారణప్రజలు మిక్కిలి బాధపడుచున్నారు. ఎంత అవసరమైనపనిమీద పోవలసియున్నను ఒక్కసారి కోర్టువాయి దాలకు పోవలసిన వారు సహితము టిక్కెట్లు అందక ఆగిపో వలసి వచ్చుచున్నది. కొంతమంది కార్మికసరమునబట్టి మంచి చెడ్డ ఆలూచించక టిక్కెట్లు లేకయే ప్రయాణముచేయు జా ర్ఖ్యమునకు మానా లోను కావలసినవచ్చుచున్నది. అనేకులు వృద్ధులు, బాలురు టిక్కెట్లబాక్కడగగ నెట్టుకొని నానాబాధ పడుచున్నారు. పది పదిపాను మండ్లి ఒక్కసారి టిక్కెట్లు కన్నములో చేయుపెట్టుటచేత ఒకకడబ్బు తినికొని మరియొకరికి టిక్కెట్లు ఇచ్చుట, ఇయ్యి బలవంతముగా బయటికి లాగుకొన బడి మిగతాచిల్లర డబ్బులో, లేక టిక్కెట్లో జారిపడిపో చున్నది. పాపము ప్రేషను అశీకారులుమాత్రము లయ. కాలపరిమితి తక్కువ. ప్రయాణికుల సంఖ్య -వ. ముందు వచ్చిన సాత్వికునికి టిక్కెట్టే జొరకదు. రాత్రివేళ మూడురైళ్లు జంక్ష నుఅగును. ఇవేపరిస్థితులు. దుగుటచేత మరింతకష్టము. ఆవర్తిడిలో మూట లిప్పవారకుర్యార్థులకు కావలసినంత అవకాశము. ఈసందర్భము కక్కగా గమనించి టిక్కెట్లు సావకాశముగా కొను నాతిపట్టణములో కొత్తపేటలో మరియొక బుక్కింగు స్టాటుచేయుటకు రైల్వేఅధికారులు వెంటనే ప్రయ సని నమ్ముచున్నాను.

మల్లాది దేవేంద్రుడు.

రు 116 లు బహుమానము

గుణములేదని నిరూపించువారికి రు 116 లు

బహుమాన మియ్యబడును

శ్రీలక్ష్మి సంధించు సమస్త వ్యాధులకు

ప్రదరాంతకము

అన్ని విధములైన కుసుమల, నక్షత్రము, ఋతువుకాక
పోవుట, ఋతుకాల అపస్మాము (Hysteria) తిమ్మెరు
వ్యాధిగము, మూత్ర, శ్రీలక్ష్మి మర్యాదయవంతు గలుగు
ప్రభులు, మున్నగువాని ఈశిష్టావధము నిశ్చయముగా నివార
ణచేయును. మందుతో అపహానమార్గము, లేవ్యాము పంప
బడును. వెల రు 5-0-0 మూత్రమే, తిపాలాభిర్వలు సహ.
ఏజంట్లు కావలయును. ధరావతు ముఖ్యము.

సోత్ ప్రాప్తయిటరు,

3440

ఆర్యాయశ్వదావధులయము, కాకినాడ.

శ్వరపడుడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనక్షత్రము. పుట్టినతేదీ వేళమున్నగువి లేకయేసం
వర్తన ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్ రీడింగుతో సహా యెన్నిసంక
త్యేములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమం
తెలు తాము వ్రాసికొనగలరు ధాము, సంతానము మున్నగు వ్యా
దశభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగల
రు. ఇది యింటిజ్యోతిషుగ్గుడు. దీనివెల రు 2 మూత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

(3291)

ఖిలీకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగరోగముకు కురారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పద, అను మూడు
విధముల సెగరోగమును మూడు
పూటలలో మాన్పును. శ్రీలక్ష్మి కుసుమ
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశివధము.
(1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

వనాషధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట
యందు శీఘ్రమైన గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తిపాలాభిర్వ
ప్రతిభముగా పంపబడును. (2973)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్నిధరలు మార్పుబడినది.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.**

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పుక గణము నివృత్తమును
ఆయుశ్వేద బోషధిములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
శ్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కరెన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్వస్యాటికల్

వర్సు

ఆయుశ్వేద యావధముల జేయువారు

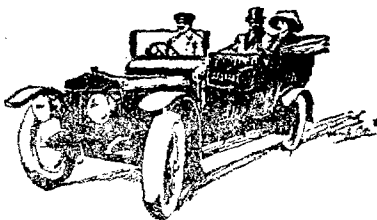
(388)

బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెసింగు కంపెనీ,

కోల్ ఏజంట్లు: కాకినాడ.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయ
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై స్టెఫిక్టెట్టు గవర్నమెంటు లైసెన్
సొందగలరు. బస్ దొరకును. భోజనమునకు నె
1-కి రు 16 లు చొప్పున ఇచ్చించవలెను. (11

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk, Madras

కుష్టురోగనివారణి

యోగ్యతాప్రములు

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యా
ధి యేల స్పృహకరమౌతదరు? కను 18 సం||ర ముల నుంచియు
వాస్తవీహితులు కొందరు 5, 6 సం||ర ముల నుంచియు, కుష్టుము
స్పృహనములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots)
మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి "కుష్టురోగనివారిణి"
సేవించి రోగినిముక్తులమై చాలనుఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంఠేరు కృష్ణజిల్లా
అష్టాదశ కుష్టురోగములను, కురుర్పుటలో దీనినిమించి దివ్యా
వధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు
బహుమానము "మా వస్త్రురోగనివారిణి" ఘనవిజయ మాయ కుష్టు
రోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి జగత్త. ఒకసెల
దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డబ్బా రు 6-0-0.

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(3333)

కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

అనుమానములేదని నిరూపించువారికి రు 116 లు

భరతఖండమున అనేక స్వర్ణపతకములను

మొదటి తరగతి యోగ్యతాప్రములును పొందిన

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

జగదీశ్వరులు, బహుమానములు అను ప్రార
వ్యాధులను పోగొట్టి, యెట్టి అనస్థితికైనను రోగికి
శ్రమ నివారణమును కలుగజేయుటకు సిద్ధముచేయ
బడిన నిత్యవృత్తమును నిశ్చయమైన యావధము.
ఈ యావధమువలన గుణమును గాంచిన గొప్పవార
రనేకులు తమకు కలిగిన అధికప్రయోజనమును
కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొప్పుకొనుచున్నాడు.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0.

గర్భిణి శ్రీలక్ష్మి అనేక కారణములచే సంధించు
వాంతులు మొదలగు వ్యాధులను, బలహీనమును,
బోసణమును. మఱియు గర్భాశయమునకు బలము
నివ్వును. అధికప్రయోజనశీల ప్రసవించెడి శ్రీలక్ష్మి
బాధ యననది లేకనే ముఖ్యప్రసవమును కలిగించును.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-12-0.

(1045)

ప్రణా రో వ ని

గజ్జ, చీద, పాసినపుండ్లు, కాలినపుండ్లు వీనిని
నిస్సంశయముగ నిర్మూలముచేయును.

వెల టిన్న 1-కి 0-6-0 అణాలు.

ఆయుశ్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పకవిధి, జి. టి. మదరాసు.

తంజినిలూరుము: పండిట్ - మదరాసు.

క, శుశ్రుతి, మతానుసా

గను, కులభ సాధ్యములగు 800 చికిత్సలను అలుపు వైద్యగం
ధము. దీనియందు సమస్త వ్యాధులను, వైద్యుని సహాయ మవ
సంము లేకుండా చేయదగిన అభ్యుతరయోగములే గలవు. ప్రతి
వారినద్దనుండ దగినది. 1 కి 1-4-0 పి. పి. చార్జి 0-6-0 ఆయు
శ్వేదచికిత్సక వైద్య, ఆరోగ్యకర్తగుణ, కారీ, నిదాన చికిత్స
మొదలగు విషయములను వ్రాయుచు మాస సంచికలుగా
ప్రకటింపబడును. మాదిరి యుచితము. సం|| చందా రు 2-8-0
పి. పి. 0-4-0 వెంటనే కొరెన చెంకిని రు 3-12-0 కు
పి. పి. చేయబడును. (3351)-2

ఆయుశ్వేద గ్రంథముండలి, పెరిదేపి నెల్లూరుజిల్లా.

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కి నది

ఇతర ఏ విధమైన నెప్పులను కూడ

మా అమృతాంజనము వాడినంత

మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధిజెందిన దివ్యాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి.

అశ్వగంధాదిలేవ్యాము

అశ్వగంధాదిలేవ్యాము చిరకాలమునుంచి

శరీరములో బిడ్డించిన చిట్టభిరంగిరోగము

(సవ్యాయ)ను పోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేవ్యాము:- బలము గలిగించును.

జ్వరబిడ్డి నివృత్తు. కృశించిన వారలకు

మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేవ్యాము:- వాతపురోష్ణము, అత

వాతసోష్ణమును పోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేవ్యాము:- సరములకు కలుపుమును

యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల టెబ్బ రూ 1.

40 ,, వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజరు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుశ్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) ఇత

19, హార్నిస్ రోడ్డు, లక్ష్మి

మాంటురోడ్ - మదరాసు టి. పి.

(కుక్క) అశ్వము

ప్రింట్